

49
68

LACĂRA

UL XVII
705
NOIEMBRIE 1968

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURA

actualitatea

INTERVIURI

eveniment

— Ați participat la schimbul de experiență organizat recent la Cluj de către Comitetul Uniunii sindicatelor din comerțul de stat, cooperarea de consum și Ministerul Comerțului Interior. Care a fost scopul urmărit?

Răspunde ION OLTEANU, adjunct al ministrului comerțului interior.

— Scopul principal: cunoașterea și popularizarea metodelor și stilului de muncă al întreprinderilor de alimentație publică «Someșul» și «Vitadulci», care au obținut rezultate bune în direcția diversificării profilului rețelei, a sortimentelor de preparate și produse culinare, în îmbunătățirea serviciului. Participanții, — directori de întreprinderi de alimentație publică din toată țara și președinți ai comitetelor sindicatelor — vizitând unitățile din orașul Cluj și vizionând filme și diapozitive documentare din țară și din străinătate, au putut purcede la un fructuos schimb de păreri, care se va solda, credem, cu aplicarea a tot ceea ce e mai bun și mai valoros din ce am văzut.

— Cum stăm cu diversificarea rețelei în restul județelor?

— În ultimii doi ani au apărut noi tipuri de unități, mult apreciate de consumatori, ca de exemplu: plăcintării, gogoșării, lăptării, unități cu specific deosebit, secții «Gospodina» și altele, unități care lipseau din rețea sau au existat în număr insuficient. În întreaga țară, numai în sistemul Ministerului Comerțului Interior funcționează 35 lăptării, peste 80 birturi, circa 80 plăcintării etc. Dar mai există unele orașe în care aceste tipuri de unități lipsesc sau numărul lor este încă redus.

A fost dezvoltată rețeaua de unități cu linie de autoservire, inclusiv bufetele expres. Sectorul nostru de alimentație publică numără circa 95 asemenea unități, față de 70 unități existente cu un an în urmă. Mai există însă orașe, printre care și Capitala, unde nu s-au depus toate străduințele pentru înființarea unor asemenea unități.

Numărul unităților cu specific deosebit, tradițional, a sporit de asemenea. Avem în prezent circa 120 de astfel de unități, dintre care multe și-au câștigat un bine meritat renume. Așa cum a reieșit din schimbul de experiență de la Cluj, se impune imprimarea unui specific deosebit fiecăreia dintre unitățile de acest fel, mai ales prin sortimentul de preparate și produse cu specific tradițional și local, dar și prin evitarea șablonizării în decorarea interioară și a uniformelor personalului.

— La ce rezultate imediate va duce schimbul de experiență de la Cluj?

— Participanții s-au putut convinge că toate unitățile care desfac o gamă largă de preparate și produse culinare, și în general localurile care se adresează unor pături largi de consumatori, la prețuri diferențiate, obțin o bună rentabilitate. Ei au primit spre studiu și pildă nomenclatoarele de preparate și produse de bucatărie și de patiserie-cofetărie, rețetele respective, cu gramajul și prețul de desfacere, folosite de unitățile clujene.

Participanții și-au manifestat convingerea și hotărârea de a obține realizări tot mai mari în cadrul întreprinderilor pe care le conduc și a pune în practică și la ei în județ cele văzute la Cluj.

F. URSEANU

cercetare științifică

Ce caracterizează, în momentul de față, activitatea instituției dv. — ca for de coordonare al cercetării științifice?

Răspunde prof. dr. N. BĂRBULESCU — secretar general al Consiliului Național al Cercetării Științifice.

— După o amplă inventariere — ca să zic așa — a cercetărilor care s-au întreprins timp de aproape doi ani în institutele departamentale, în cele ale Academiei, în instituțiile de învățământ superior sau laboratoarele uzinale, consiliul nostru analizează fiecare temă în parte, în scopul aplicării sale în producție. Printre multiplele teme de cercetare pot enumera, bunăoară: valorificarea superioară a materiilor prime sau intermediare obținute din petrol, folosirea tehnicilor de calcul pentru mărirea capacității de transport feroviar și rutier; procedee noi de obținere a metalelor din oxizi, țesături de fibre de sticlă pentru izolații.

— În ce constă contribuția dv. la aplicarea practică a temelor cercetate?

— Consiliul nostru asigură dialogul dintre beneficiar — care este industria — și cercetător. Cercetările finite, cu reală valoare pentru economie, se vor aplica, bineînțeles, cu avizul direcțiilor tehnice din ministerele respective. Se prelinimă ca, încă din 1969, valorificarea cercetărilor să ducă la reducerea importurilor, de pildă în industriile textilă, alimentară și farmaceutică. Prin aceste mijloace se scontează, de asemenea, producerea unor noi mărfuri destinate exportului. Apropo de aplicarea unor rezultate ale cercetării științifice, trebuie să adaug că, din păcate, în acest domeniu se manifestă încă destulă inerție. Cei care ar avea realmente de câștigat, adică ministerele economice și unitățile

în subordine, sînt încă insuficient receptivi.

— Și nu există nici un mijloc în stare să scadă procentul de inerție?

— Ba da. Ne-am gândit că ar da roade bune sistemul contractelor dintre instituțiile de cercetare și unitățile productive. Dacă se prevăd clauze contractuale — temă de cercetare, termen, calitate, parametri etc. — răstimpul afectat «deliberării» se va scurta simțitor, fiind egal interesate ambele părți. Cu alte cuvinte, finalizarea oricărei cercetări se va bucura de un interes autentic.

— Alte preocupări de actualitate?

— Printre cele mai de seamă se numără formarea cadrelor de cercetători și judicioasa lor folosire. Proiectăm chiar un statut al cercetătorilor — nu în chip mecanic, ci prin stabilirea unor criterii care să-l desemneze pe cercetător după vocație, calitățile și seriozitatea lui. În colaborare cu Ministerul Învățămîntului am stabilit chiar un program conform căruia, de îndată după absolvire, studenții dotați să se poată dedica activității de cercetare științifică.

În aceeași ordine de idei studiem un sistem centralizat pentru specializarea sau perfecționarea cadrelor de cercetători în țară sau în străinătate. Până acum, aceste trimiteri nefiind coordonate s-au desfășurat cam haotic. Fiecare institut, fiecare întreprindere a acționat doar în «ograda» sa, cu rezultate mai mult sau mai puțin bune. Nu rareori un specialist întors din străinătate a fost pus ori a plecat singur să lucreze într-un domeniu de activitate complet diferit față de cel pentru care s-a pregătit. Nădăduim că într-un viitor apropiat vom izbuti să punem stavilă a acestei practici inutile, costisitoare — la propriu și la figurat.

Viorica CIORBAGIU

în întîmpinarea adunării generale a muzicologilor și compozitorilor

În preajma apropiaței sărbători a oamenilor de muzică din țara noastră, ne-am adresat compozitorilor Constantin Bobescu și Alexandru Hrisanide.

— Maestre Constantin Bobescu, ne îngăduim să vă întrebăm care sînt sentimentele cu care întîmpinați Adunarea generală a muzicologilor și compozitorilor?

— Sînt sigur că în timpul dezbaterilor se vor spune multe lucruri noi. Este un fapt care mă încălzește de pe acum. Înainte, compozitorii erau presărați, poate puțină lume știa de existența lor. Ceea ce scriau nu putea fi auzit căci nu dispuneau nici de orchestre simfonice și teatre de operă, nici de artiști mai mult sau mai puțin apți de a le interpreta compozițiile. Astăzi, un suflu înviorător de inspirație pune în mișcare tînăra generație de mu-

zicieni. Uniunea are în sînul ei un mare număr de artiști aparținînd tuturor generațiilor, oameni care lucrează cu însuflețire pentru a răspîndi arta muzicală românească atît la noi cît și în străinătate. Cred că uniunea noastră, condusă de competente valori muzicale, va ști și de data aceasta să dea sfatul și sprijinul necesar pentru promovarea talentelor autentice.

— Ce așteptați de la apropiata adunare generală, tovarășe Alexandru Hrisanide?

— O simt ca pe un prilej de bucurie. Vor fi trecute în revistă realizările dar și lipsurile de pînă acum. Se vor defini traiectoriile creației și științei muzicale în viitor. Sper că vor fi luate în considerație, cu responsabilitate și maximă seriozitate, comandanțele majore ale zilelor noastre, pentru ca aportul uniunii la construirea vieții noi să fie mai substanțial. În acest sens, cred, s-ar impune o reorganizare pe baze largi, democratice, a Uniunii compozitorilor, adoptarea unui statut de mari orizonturi, întărirea legăturilor cu celelalte uniuni de creație, precum și imperioasa înscriere a uniunii în orbita activității instituțiilor similare cu profil internațional.

recital margareta

Nu m-a mirat cîtuși de puțin că Margareta Pîslaru este prima dintre cîntărețele și cîntăreții noștri de muzică ușoară care și-a luat inima în dinți și a ieșit în lume cu un recital (prilejuit de împlinirea a 10 ani de activitate). Cine era s-o faci? Să nu ne ascundem după deget. Băieții și fetele noastre nu prea știu să cultive această buruiană rară care se cheamă ambiția de a te măsura cu tine însuși. Ei se măsoară cu cine vrei și nu vrei, cu Adamo, cu Sandie Shaw și cu tot ce răsare mai nou (unii merg chiar pînă la Tom Jones), dar nu și cu propria persoană. Margareta a descoperit demult ambiția asta frumoasă și inteligentă, s-a bătut pentru ea, și o ține strînsă în pumni. De aceea a făcut teatru, film (cît a avut prilejul), a scris cîntece, a tradus și adaptat textele unor melodii străine, s-a apucat de muzică populară. Un concentrat din toate acestea ne-a oferit în proaspătul ei recital. Nici o clipă preocupată de perfecționarea zimbetului cu care trebuie să salute publicul, ci pur și simplu bucuroasă că se găsește în fața lui, gata pentru marea confruntare, așa a apărut Margareta Pîslaru pe scenă. Timp de două ore, ea cu băieții îndrăciți ai lui Rolf Albrich au dat cîntecului așa-zis ușor învelișul acela mult rîvnit: al demnității. Demnitătea de a nu fi «tragedie înălțătoare» și nici zbenuguială bună pentru omorîtul vremii, ci ceea ce i se potrivește ei, acestei fete cu aer adolescentin: o comunicare, cînd gravă, cînd vo-

ioasă, despre multele lucruri care ne înconjoară în viața de toate zilele: iubirea, indiferența, trietea, bucuria, necazurile pe care ni le facem unii altora. Margareta Pîslaru le-a cîntat cu glasul ei care știe să fie și dramatic, — dar nu de un dramatism ruș din Hamlet — și șugubăț, exact cînd și cît trebuie. Le-a cîntat și le-a dansat cu o grație bine ieșită, îndelung șlefuită, și cu un talent actoricesc clătit în cei mai curate ape ale comediei. Că film se poate face cu toate astea:

M. MIHAIL
Fotografie de
Sandu MENDRE

pilule

De mai bine de două săptămîni în orașul Craiova nu s-a găsește chibrituri. Nu se găsește și pace. Umblă bieții oameni după un foc mai dihai ca nifericul Prometeu. Cine s-o furecînd cu chibriturile craioveni lor?

Filmele de scurt-metraj, filmele documentare s-au bucurat în ultimii ani — pe bună dreptate — de un succes crescînd. S-au organizat festivaluri, s-a participat, s-au obținut premii și chiar mulți croniciari cinematografici au putut să-și spună cuvîntul în scris sau prin viu grai, în presă, radio și televiziune despre producțiile meritorii. Încununarea acestui interes general este însă succesul de public. Cu atît mai ciudată apare imposibilitatea publicului de a se informa cînd și în special unde rulează filmele documentare pe care ar dori să le vadă. Nici în presa cotidiană, nici în periodice, nici măcar — sau mai bine zis în special — în «Săptămîna culturală» nu se menționează titlurile documentare care rulează la multe cinematografe în completarea filmelor de lung-metraj. Să fie o subapreciere sau o neglijență?

unele constatări

Desigur, acum, la o săptămână după meciul cu Elveția nu se mai pot spune prea multe lucruri noi despre succesul echipei noastre. El era, pentru toată lumea, previzibil și, de aceea, jocul a fost așteptat cu o siguranță cvasi-generală care, poate, numai în primele 45 de minute a stat, un pic, sub semnul îndoielilor. În aceste minute am văzut un joc de reală maturitate al reprezentativei elvețiene — formație, oricum, mai bună decât am fost cu toții dispuși s-o apreciem — și, în același timp, fragila concepție tactică a jucătorilor noștri sau, mai exact, lipsa unei concepții tactice și, astfel, imposibilitatea lor de a străpunge masivul zid de apărare advers, în fața căruia organizaseră un adevărat dar infructuos asediu.

Am câștigat cu 2-0 — adică exact cu scorul la care se spune că, între două echipe de valoare apropiată, are dreptul să învingă formația gazdă. Dar noi ne-am arătat mai buni, am dominat terenul tot timpul, astfel că, prin această linie, rezultatul se cuvenea să fie mai categoric. E vorba totuși de o victorie destul de reconfortantă, dar care (nu ne luăm în nume de rău, nu căutăm nod în papură...) a arătat totodată că n-avem echipa reprezentativă de la care putem cere să ne ofere ceva mai mult decât 58 de minute de incertitudine a unui succes perfect justificat.

Cu doi-trei înaintași mai penetranți sau măcar numai cu Pircălab în formație, cu jocul său de centrări în fața porții — egale cu tot atâtea premise de gol (faze asemănătoare celor care au dus la înscrierea golurilor), dominarea română care a caracterizat jocul ar fi dus la un rezultat mai net favorabil culorilor noastre. Numai două goluri, realizate din două lovituri de colț și nu ca o consecință a pressingului exercitat, trădează, în condițiile cunoscute, o anume deficiență la orientare, pe care noi o imputăm și jucătorilor dar și — mai ales — conducătorilor tehnici ai echipei. Este clar că se știa (hai să spunem numai: se bănuia) că elvețienii vor practica jocul defensiv cel mai strict organizat. Dar chiar dacă el s-ar fi ivit pe negîndite, ca o tactică de ultim moment a adversarilor echipei noastre, intervenția într-o replică adecvată se cerea prompt promovată de pe tușă de către acești tehnicieni. Și asta, din păcate, nu s-a întîmplat...

Așadar, tactic, învinșii au știut mai bine ce au de făcut decât învingătorii. S-ar putea spune însă, de către unii malițioși: la ce bun, că de pierdut tot au pierdut? Concluzia aceasta e însă numai una de suprafață. Cert e că fără

schema tactică atât de bine aplicată de către elvețieni, dominarea reprezentativei române n-ar fi rămas două treimi din joc sterilă și nici rezultatul n-ar fi fost, finalmente, numai 2-0, ci unul mai în concordanță cu vizibila presiune exercitată pe teren (mai puțin în fața porții propriu-zise) de către învingători.

Vreau să închei arătînd că, personal, nu sînt convins că proșpețimea și — să zicem — un plus momentan de formă sportivă îl pot face întotdeauna pe Domide preferatul alegerii în alternativă cu Dobrin, în talentul căruia am impresia că se cuvine o mai mare și mai permanentă încredere...

C. GRIG.

REPORTER PE TEREN

Înalta poartă

Încerc să-mi fac meseria cu pasiune și dăruire. Ca și dv. despre meseriile dv., cred că am o profesiune utilă. Dar iată, s-a întîmplat că zilele trecute să nu mi-o pot face, întîlnind cea mai ferecată poartă din România, cu sediul la Consiliul Superior al Agriculturii, mai exact la Departamentul întreprinderilor agricole de stat. Iată-mă în fața acestei Înalte Porți. Prezint toate documentele (delegație, legitimație de ziarist, carnet de membru al Uniunii ziariștilor), dar portarul îmi spune că... «după ora 12». La repetatele mele insistențe mi se dă legătura cu un director general. Primesc bon. Întru, discut problemele care mă interesează și urc la un alt etaj, la un alt director general, pentru a confrunta unele păreri. În fața mea răsare un om în negru. Sînt supus unui adevărat interogatoriu: cine ești, cum ai intrat și, apoi, textual, mi se comunică: «Într-un minut vei părăsi departamentul. Poți să ai delegație și de la Dumnezeu. N-are valoare. Poți să intri în departament numai după orele 12 și numai dacă ești chemat». Și, luîndu-mă de mină, omul în negru mă conduce la Poartă, unde îi ține subalternului său o strașnică lecție despre disciplină și vigilență.

În hol, sumedenie de oameni. Întru cu ei în vorbă. Mulți sînt din provincie. Unii au fost chemați urgent, prin telex, de departament. Dar nu pot să intre la direcțiile și serviciile respective. Nefiind ora 12, n-au acces. Doi oameni veniți de la capătul țării,

de la Arad, Traian Curtu, șeful biroului aprovizionare de la întreprinderea «Avicola», și Ioan Bîrta, de la Combinatul avicol din Orțșoara, îmi spun că așteaptă la Poartă de trei zile. Un om de la Brăila, care aștepta de patru ore, de haz, de necaz, conchide: «Mai repede intră păcătosul în rai și cămila prin urechile acului decît noi la departament».

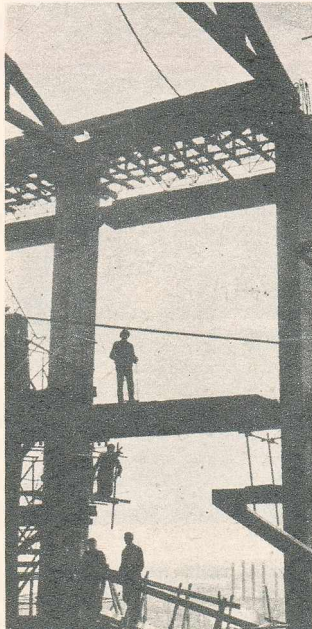
La 12 fix, mă înființez din nou în fața Înaltei Porți. Lume, lume și iar lume. Ca la «Alimentara» în zilele cînd se vinde cașcaval de Dobrogea sau banane. Stau la coadă și aștept. La ora 1 fără zece, iată-mă din nou ochi în ochi cu portarul.

— Mata îmi faci greutăți. Dacă o să te vadă tovarășul de la administrativ, iar o-ncurci.

Cer cabinetul tovarășului director general. Degeaba: omul a intrat într-o ședință. S-a dus dracului toată ziua mea, din pricina unui birocratism feroce pe care unii îl consideră vigilență.

George CIUDAN

P.S. La închiderea ediției am intrat în posesia unor date noi, referitoare la aceeași abuzivă neînțelegere. Fotoreporterul Victor Bîrcă, posedînd delegația nr. 324 din 20.XI.1968, a fost oprit la intrarea în uzinele «23 August» și i s-a cerut să plece, altmînteri, i s-a spus, va fi «dat pe mîna miliției». Iar la uzinele «Tricolana», același fotoreporter, deși a primit încuviințarea directorului Benone Coman să facă niște fotografii într-o secție, a fost scos din uzină de către «tovarășul lioniță» (care a refuzat să se prezinte și să-și decline funcția) dar care, în plus, a vrut să-i rețină și delegația.

Lucrări de construcție la noua centrală electrotermică a rafinării din Pitești. (Foto: C. Mocanu)

arheologie

Între tomis și axiopolis

De curînd s-a încheiat o nouă etapă a campaniei de săpături arheologice, întreprinsă de către Institutul de arheologie al Academiei în zona străvechilor valuri de apărare care străbăteau Dobrogea, legînd Tomisul (Constanța) și Axiopolis (Cernavodă), și ale căror urme se văd și azi. Scopul investigațiilor: stabilirea epocii în care au fost ridicate aceste fortificații. Este vorba de așa-numitul val mic de pămînt, valul mare de pămînt și valul de piatră. Primele cercetări în legătură cu aceste linii de apărare au fost efectuate de cunoscutul istoric Tocilescu la sfîrșitul secolului trecut, ele fiind reluate în 1965, de data aceasta prin executarea unor săpături sistematice, conduse de către arheologii Ion Barnea și Petre Diaconu, din echipa de specialiști făcînd parte în campania din 1968 și arhitecta Ana Căpităniță și cercetătorul Ladislau Fischer.

Care sînt rezultatele investigațiilor de pînă acum? S-a «săpat» — așa cum ne informează arheologul Petre Diaconu — de-a lungul Văii Carasu, în dreptul Murfatlarului, a gării Mircea Vodă, la Cochirleni și la Poarta Albă. Cercetările au vizat deocamdată numai valul mare de pămînt și valul de piatră. S-a putut stabili că valul mare de pămînt datează din secolul al IX-lea, iar cel de piatră din secolul al X-lea. Din materialul arheologic descoperit mai rezultă că aceste fortificații au fost construite de populația băștinasă pentru apărarea ei.

Săpăturile arheologice la valul mic de pămînt, despre care se crede că ar fi mai vechi decît celelalte două valuri, vor fi efectuate în campania viitoare. Este posibil ca el să fi fost ridicat în perioada prezenței în aceste locuri a puterii romano-bizantine. Ceea ce ar da sens tradiției orale perpetuate de-a lungul secolelor, după care denumirea acestei linii de fortificații ar fi Valul roman.

B. SURU

F 07

ANDRÉ BETENCOURT ministrul industriei al Franței.

— Care este, domnule ministru, stadiul actual al colaborării industriale dintre Franța și România?

— Fără să am la îndemînă date precise, pot spune că în ultimii ani cifra schimburilor s-a triplat.

— Avantajele sînt reciproce?

— Acordăm o mare grijă echilibrării la maximum a balanțelor de import-export, astfel încît să fie satisfăcătoare pentru ambele țări.

— Se prevăd importuri din România?

— Este evident că pentru a cumpăra materialele de care au nevoie, românii vor vinde în Franța produse cu o valoare comercială egală. Este foarte normal ca țări care sînt prietene de multă vreme, pentru motive pe care nu-i nevoie să le amintesc, să colaboreze pe scară tot mai largă.

— Ce impresie v-a făcut România?

— Excelentă. Am fost impresionat de franchețea și prietenia de care ni s-a dat dovadă, am putut să constat în cît de multe puncte esențiale avem păreri asemănătoare, am văzut dezvoltarea impetuoasă a României, am înțeles modul plin de rațiune cu care conducătorii țării întrevăd viitorul.

Dirijorul sovietic ANTON SAROEV.

— Ați întreprins un turneu în România, dirijînd orchestra de cameră a orașului Kiev. O conduceți de mult?

— De la înființarea ei, adică de cîțiva ani.

— Publicul și criticii noștri au remarcat faptul că membrii orchestrei pe care ați dirijat-o sînt foarte tineri. Ce semnificație poate avea acest fapt?

— Orchestrele de acest gen n-au o vechime prea mare la noi. Cea mai de seamă dintre ele a fost creată, dacă nu mă înșel, în urmă cu 13 ani. Componenții ei sînt prin excelență tineri.

— Desigur și muzicienii entuziaști.

— Bineînțeles. Foarte adesea repetăm piesele pînă tîrziu noaptea, deși în timpul zilei avem ocupații diverse. Cred că acest lucru este suficient pentru a demonstra că de o asemenea performanță sînt capabili numai niște îndrăgostiți de muzică.

— Aveți un repertoriu amplu?

— Da, el cuprinde în special piese clasice, dar și lucrări mai recente de compozitori ucraineni, români, maghiari, germani. Vreau să adaug că vizita în România a constituit o prețioasă experiență pentru noi și în privința concepției alegerii repertoriului.

— Cum ați fost primiți de publicul românesc?

— Cu căldură. Dumneavoastră, românii, sînteți foarte receptivi la frumos.

Dr. MAX LINSEIS, reprezentant al firmelor «Linseis K.G.», «Bruckner Phisik» și «STOE» din R.F. a Germaniei.

— Ați mai fost în România?

— Da, sînt aici pentru a treia oară.

— Cu ce treburi?

— Am venit în mod special pentru a oferi specialiștilor români noi modele de aparate de măsură și control magnetice pen-

actualitatea

tru industria metalurgică, fabricate de firmele pe care le reprezintă.

Toate constituie noutăți pe plan mondial. Vreau să adaug că în România nu putem face reclamă de dragul reclamei. Cunoșc experiența unor firme care s-au compromis livrând mărfuri mediocre și mai știu că la dv. nu au acces decât cele mai bune produse. Iată de ce sintem dispuși să onorăm comenzile în condiții de prim rang.

bucurești - brașov, cu trenul electric

Este două-trei săptămâni trenurile electrice vor circula de-a lungul întregii magistrale București-Brașov. Instalațiile necesare, montate în decursul anului, au ajuns până în fața peronelor Gării de Nord. În momentul de față se lucrează la echiparea lor cu rețeaua conductoare de energie electrică (as-numita catenară).

Concomitent cu electrificarea liniei București-Brașov, Gara de Nord se înnoiește cu un nou și modern sistem de centralizare electrodinamică, care va spori operativitatea în îndrumarea trenurilor și siguranța circulației.

«Atunci când lucrările de electrificare vor fi complet terminate — ne informează ing. Emil Pascaru, șeful Gării de Nord — numărul garniturilor de tren care vor intra și ieși din această stație va trece de 200 în decurs de 24 ore — adică cu 25% mai mult decât în prezent».

F.U.

agricole

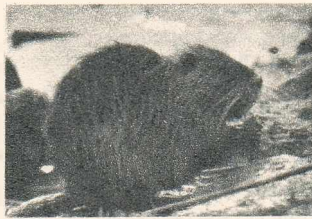
Planul de însămînțări la grâu și secară a fost depășit cu 3% în întreprinderile agricole de stat și cu 1% în cooperativele agricole. Până la jumătatea lui noiembrie s-au recoltat 3 250 000 ha porumb și 170 000 ha sfeclă de zahăr. Sint încă rămăneri în urmă la recoltatul porumbului la cooperativele agricole din județele Mureș, Cluj, Sibiu, Bistrița-Năsăud, Brașov, Arad, Timiș.

Întrebăm uniunile cooperatiste și conducătorii cooperativelor agricole: până la Crăciun se va termina recoltatul porumbului?

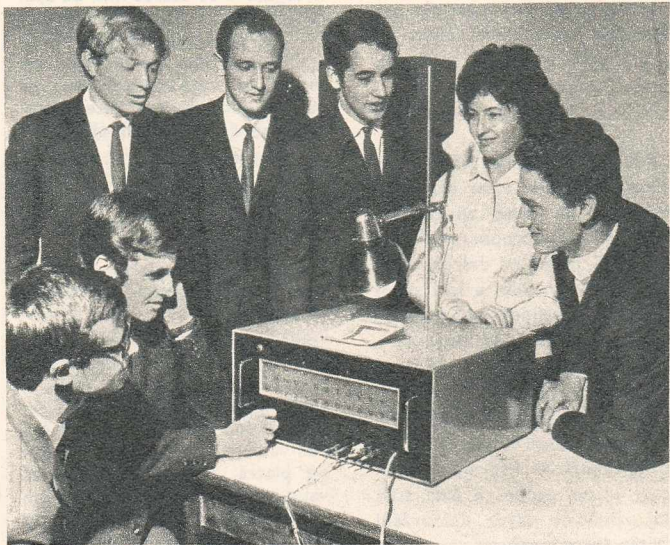
Însămînțatul legumelor timpurii e în toi. În toate unitățile agricole de stat s-a terminat însămînțatul cepei.

Pământul care ne ține și ne hrănește pe toți e apărat prin lege. Da, dispunem nu de prea multă vreme de o lege a pământului. Din păcate însă cu pământul se mai fac păcate care s-au făcut și atunci când nu exista o lege întru apărarea lui. Întreprinderea forestieră Stîlpeni-Argeș, Fabrica de cărămizi Fintinele-Arad și Consiliul municipal Sibiu au încălcat prevederile legii privitoare la folosirea rațională a fondului funciar. Bineînțeles că, de data aceasta, nesocotirea legii a adus după sine sancțiuni. Amenzi între 30 000 și 40 000 lei.

Avem însă o nedumerire: cine va suporta aceste amenzi? Întreprinderile respective sau oamenii care au călcat alături de lege?

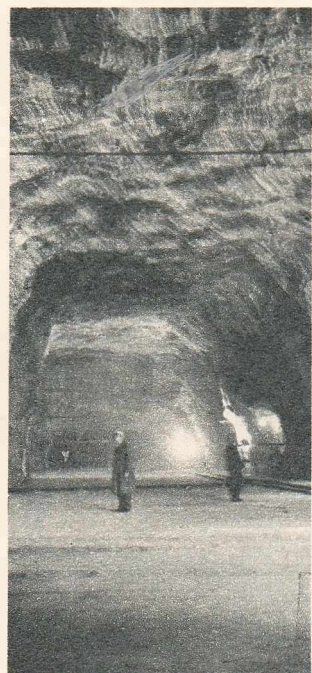
Acest curios animal este o nutria. Blana și grăsimea lui (folosită în cosmetică) sint foarte prețuite. Recent, pentru a se constata în ce măsură nutria poate fi aclimatizată în Delta, Stațiunea de cercetări forestiere Tulcea a înființat cu titlu experimental o crescătorie pe malul lacului Somova.

colaborare

La sesiunea științifică a Institutului politehnic din Capitală a fost prezentat automatul pentru citirea caracterelor de tipar, realizat în cadrul catedrei de radiocomunicații de către un colectiv format din șef de lucrări dr. ing. Mariana Beliş și studenții Șerban Petrescu, Ion Predonescu, Tiberiu Popescu, Adrian Cogan, Dan Ciocan și Virgil Sărăchie din anii IV și V ai Facultății de electronică și telecomunicații.

Automatul, complet transistorizat, este capabil să recunoască cele 24 de litere ale alfabetului și cele 10 cifre sub formă standard — de tipar — și este destinat automatizării operației de culegere în întreprinderile poligrafice; de asemenea, poate fi utilizat în sortarea automată a corespondenței și a citirii automate pentru orbi. (Foto: A. Rosenthal)

Se știe, salinile sint foto-genice. Iată o dovadă în alb-negru surprinsă în salinile Tg. Ocna. (Foto: Ion Dumitru)

F 03

Cum sînteți aprovizionați cu cărți?

CONSTANTIN VOINESCU, directorul Centrului de librării-Craiova.

— La noi s-a încetățenit, din păcate, o regulă: noutățile sosesc, față de București, cu o întârziere de 7-8 zile. Deși cererile noastre sint satisfăcute, ne plîngem de lipsa de ritm în aprovizionare, care ne aduce serioase prejudicii.

GHEORGHE DUMITRESCU, responsabilul Librăriei nr. 1 din Tr. Măgurele.

— Nu sintem aprovizionați prea bine în raport cu datele de apariție ale cărților și, mai ales, în raport cu Bucureștiul. La ora aceasta, de pildă (23 noiembrie), «noutățile» pe care le-am primit datează din 12 noiembrie. În ultimele 11 zile n-a mai apărut nimic? — Greu de crezut. Alte greutăți?

— În general, trăim din repartiții și mai puțin din satisfacerea comenziilor izvorîte din cerere. În plus, sistemul informațional (către noi) e, la rîndul lui, defectuos.

ELENA DUMA, responsabilă Librăriei nr. 28 din Simeria.

— Sintem foarte bine aprovizionați.

— «Castelul» lui Kafka, recent apărut, l-ați primit?

— Nu.

— Dar «Presa muncitorească»?

— Nu.

— Din «Buletinul cărților noi», pe luna noiembrie, la beletristică ce ați primit.

— Nimic.

— Așadar, nu sînteți bine aprovizionați!

— Nu.

— Nu vă supărați, de ce v-ați contrazis?

— Sint nouă în muncă...

CAROL PSEBILSCHI, șeful serviciului carte al Centrului de librării-Suceava.

— N-aș putea spune că nu sintem bine aprovizionați. În general noutățile ne sosesc la 2-3 zile după București.

— Și totuși...

— Și totuși avem o nemulțumire: primim tranșe și nu întreaga cantitate de cărți comandate și pierdem mereu clienți: caută ce-i interesează în alte județe. Mă dor, mai ales, pierderile de ordin moral.

— O întrebare: ce formații artistice, sub auspiciile O.S.T.A., au vizitat în ultimele două săptămîni județul Gorj?

ION ZĂVOI, vicepreședintele al Comitetului județean de artă și cultură-Gorj.

— Nici una. E adevărat, ceva mai înainte au fost la noi formația «Sincron», Teatrul din Petroșeni, Teatrul «Ion Creangă» din București și orchestrele populare din Pitești și Bîrlad. În general însă, inițiativa deplasării a apar-

ținut formațiilor înseși.

— Ce aveți de transmis Oficiului de stat de turnee?

— O rugăminte: să se gîndească mai des și la județul nostru. În plus, am vrea să vedem la noi, neapărat, ansamblurile «Perința» și «Ciocirlia».

FOILETOANE

aeroportul nu primește

Zborul Londra—București durează (fără escală) exact 180 de minute. Încercarea, pe cît de temerară

pe atît de nenorocoasă, de a afla de la oficiul de informații al Aeroportului Băneasa-internațional ora de sosire a cursei TAROM-205 din seara zilei de 30 octombrie a primit răspunsuri repetate și precise: orele 20.55. Pe pistă, aeronava BAC-one-eleven aterizase însă cuminte exact la ora programată: 19.20. Toți cei veniți — la timpul indicat de operatoarea aeroportului — să-și întimpine cunoscutii au aflat — cam nedumeriți — că avionul de la Londra a sosit... mult mai devreme. Ca și cum acolo, în coridorul de la 10 000 de metri, avioanele s-ar lua la întrecere care o zbughește mai iute, cum se întimplă spre Ploiești, cînd te fluieră mașina circulației, înainte de a fi prea tîrziu.

În realitate nu este nici o glumă. Și prea rar am auzit pe cineva făcînd haz de necaz deoarece după ce a sunat la telefon, exasperat, aproximativ o oră și jumătate, se indică o aterizare cu altă oră și jumătate mai tîrziu. Adică exact durata zborului Londra—București (fără escală). Pățania, departe de a fi incidentală, are o istorie de ani de zile și o repetiție greu de urmărit! Oare ce ar zice, și mai ales ce ar face domnișoarele de la informațiile Aeroportului Băneasa, dacă ar trebui să aștepte trei ceasuri la un rendez-vous?

Nu cred că trebuie să importăm politețea. Dar am auzit în felurite ocazii pe alte aeroporturi și în alte țări, repetate pînă la saturație, anunțurile prin care respectiva companie de aviație sau administrație a căilor ferate cerea scuze călătorilor pentru o mai scurtă sau mai lungă întârziere în circulație, indiferent de cauza care a provocat-o. Mă întreb cite scuze ar trebui să ne ceară tovarășele de la «informații Băneasa» pentru că:

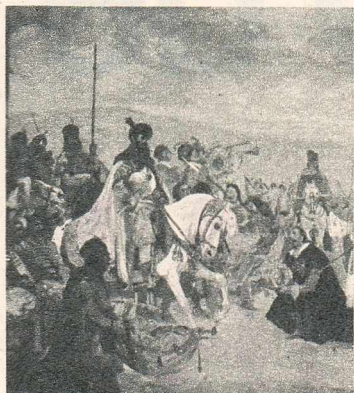
— de ani de zile abia răspund la apelul telefonic;

— arareori informația solicitată primește un răspuns precis;

— de multe ori, cei care au de

F

Prezentarea
grafică
Vlad
Muşatescu

COPERTA NOASTRĂ

Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia — fragment din tabloul în ulei executat de D. Stoica.

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

șteptat pe cineva pierd ore în șir datorită unui anunț prea vădit eronat pentru a mai fi socotit eroare.

Mă întreb — oarecum speriat — ce vom face când aeroportul se va muta la Otopeni? Poate se va pune un disc telefonic care, pentru a ne cruța și deconcerta totodată, să ne prevină: aeroportul nu primește!

P. CRISTIAN

P.S.

Informațiile oferite călătorilor la capitolul curse interne sînt aidoma. Cel mai recent exemplu l-am luat în ziua de 12 noiembrie, cînd cei interesați au fost anunțați cu insistență că din motive speciale — vreme nefavorabilă — cursa București-Tîrgu Mureș a fost suspendată. În realitate nu cursa a fost suspendată, ci atenția și corectitudinea tovarășelor care au îngrata îndatorire de a cruța nervii și timpul familiilor sau colectivelor călătorilor.

ne descărcăm oral la nesfîrșit. Se pare că indienii, care nu suferă de inhibiții afective, nu știu ce e cancerul.

Recomandarea a stîrnit ecouri pe plan mondial, specialiștii adoptînd măsurile de rigoare.

La București, de pildă, s-a organizat Adunarea generală a scriitorilor.

Publicul american l-a văzut la televiziune pe Jack Ruby trăgînd cu revolverul în Oswald și omorîndu-l. Acelasi public a avut prilejul, mai de curînd, să-l vadă pe Bob Kennedy căzînd sub gloanțele lui Sirhan Sirhan. Același public s-a obișnuit, grație reporterilor de la TV, — să asiste cotidian la luptele din Vietnam sau Biafra vizionînd moartea în direct.

— Tată, unde-ai întîrziat? Au omorît un tip pe canalul II.

Ziarele din străinătate publică adesea reclamele unor institute specializate pentru dezvoltarea memoriei (30 lecții, succesul garantat). În același timp și uneori pe aceeași pagină apar pledoarii, sub iscălituri de prestigiu, în favoarea L.S.D.-ului și a altor prafuri sau pilule ce te ajută să uiți. De fapt, între cele două tendințe nu-i nici o contradicție. Oamenii vor să uite și, simultan, să memorizeze. Să uite întîmplările negre și să memorizeze faptele utile. Din păcate însă, lucrurile se petrec exact invers.

AI. MIRODAN

«Atunci cînd nu erau pe scenă, tinerii aceștia (din ansamblul «Balada» — n.n.) puteau să se incingă la joc pe malurile Senei sau pur și simplu pe străzi. Românii au, cu adevărat, un temperament pe măsura artei strălucite pe care o interpretează».

Amintirea statornică a acestor impresii l-a îndemnat pe dl. J.N. Clement să discute la București, cu prilejul acestei vizite, posibilitatea organizării altor turnee pentru 1969, la care să participe și alte ansambluri folclorice românești.

La Opera română a avut loc premiera «Povestirile lui Hoffmann». Dar fotoreporterul vă prezintă o probă de costume în atelierul operei. (Foto: A. Radu)

carcalacis hotaelae

«Ceahlăul», hotelul, a devenit un obiectiv turistic la fel de important ca și Ceahlăul.

După cum pare de neconceput să vizitezi Valea Bistriței fără să urci pe Panaghia, tot așa, oricine te va auzi că mergi în deplasare la Piatra Neamț se va arăta îngrijorat să nu pierzi ocazia de a găsi un pat la «Ceahlăul». Dar nu stă în intenția noastră să elogiem hotelul, tocmai pentru că este demn de toată lauda. Și bine deservit.

Semnalăm numai o curiozitate pentru a atrage atenția muzeului «Grigore Antipa», care a omis pînă în prezent să deschidă o filială în acest loc de cazare cu lifturi electronice «Falconi».

Este vorba de o minune ce am crezut, inițial, că aparține, în exclusivitate, camerei 805, încărcată de ființe ciudate care s-au simțit atrase instinctiv spre mine, mare iubitor al nevertebratelor. Cu oarecare invidie, de ce să nu recunosc, am aflat că mai există și alte batalioane care fac aplicații gizești prin băile came-

relor 800, 803, 704 ș.a.

Atrase de faianța neagră și de lumina fluorescentă a camerelor de baie, gingăniile din pădurile apropiate au hotărît deci să părăsească natura liberă și să se adapteze confortului. Sînt gize mici și negre, iuți de picioare, și gîndaci mai mari, lunguieți, de culoare roșiatică, ce preferă să zboare drăgălaș în jurul tău cînd te bărbierești. Toți se simt minunat în curățenia sclipitoare (vorbesc serios) a cabinetelor.

Din curiozitate științifică l-am întrebat pe tovarășul Matei Eugen — administratorul hotelului — care este explicația acestui fenomen natural. Dumnealui mi-a relatat, plin de bunăvoință

CITITI ÎN NUMĂRUL VIITOR

- Plouă prin apăsare pe buton.
- Pe urmele lui Rote Kapelle.
- La Deva stacheta a fost înălțată la 220 metri.
- Despre muzica de altădată, cînd era bună fără să se cheme «usoară».
- Amintire de neuitat din partea nepoților lui Rameau.
- Regizorul Valeriu Moisescu despre mai tînărul lui coleg Ivan Helmer.

și erudiție, că este vorba de «carcalaci», de care eu trebuie să fi auzit dacă am călătorit cumva cu transatlanticele. Ei bine, nici cu transatlantic n-am călătorit, nici de asemenea jivine n-am mai auzit, dar acum aflu că provin din spălătoria hotelului, prost și riscant proiectată la subsol. Mai știu că s-au luat măsuri de dezinfectare, deși sînt gîndăcei de umezeală care nu fac nici un rău.

Am aproape aceeași părere cu tovarășul Matei și sînt gata să-mi procur și eu ouă de carcalaci. Doar nu fac decît... reclamă proastă!

Sergiu ANDON

prea mult zahăr strică...

Savuroasa cafea turcească a cunoscut — cum era și firesc — metamorfoza timpului. A cam fost înlocuită de filtru. A apărut timid în urmă cu cîțiva ani. Acum este prezent în mai toate restaurantele, barurile și chiar în unele mari magazine. Au apărut și mici localuri special amenajate unde, între două treburi, ieși un filtru, mare ori mic, după preferință. Preț acceptabil 1,50 (mic) și 2,55 (dublu). Dar...

Mi-am aruncat zilele trecute privirea pe lista de prețuri aflată în incinta magazinului de dulciuri de pe strada Rosetti. Și am constatat că pentru suma de lei 2,55 primești un filtru mare cu 6 bucăți de zahăr. Curiozitatea m-a îndemnat să fac un sondaj, numărînd bucățile de zahăr. Și iată-mă statistician fără voie, preț de circa 2 ore. Ce mi-au arătat cifrele? Că majoritatea clienților consumă două bucăți de zahăr la un filtru mare, cei care consumă trei bucăți sînt mai puțini, iar cei care consumă patru bucăți sînt foarte rari. Se pune, perfect logic, întrebarea: de ce în prețul unui filtru mare au fost socotite 6 bucăți de zahăr?

Nu de alta, dar mă gîndesc la bieții barmani care, probabil, au probleme la fiecare sfîrșit de lună cu zahărul rămas. Trebuie într-un fel topit.

Nu e bine să ai plus la inventar.

Dan BÎRLĂDEANU

GLOSSA

Doctorul Sidney Margolin de la Universitatea Colorado (S.U.A.) propune, intru conservarea sănătății, să ne exteriorizăm sentimentele, să vorbim fără autoopreliști, să

acum 50 de ani

TRANSILVANIA
SE UNEA
CU ROMÂNIA

**UNIREA — CONSECINȚA LEGICĂ A
UNUI ÎNDELUNGAT PROCES ISTO-
RIC, DETERMINAT DE CONDIȚIILE
ISTORICE, ECONOMICE, CULTURALE
ȘI POLITICE ÎN CARE S-A DEZVOLTAT
POPORUL ROMÂN ÎN DECURSUL
SECOLELOR**

de Vasile NETEA
doctor în istorie

În toamna anului 1918 marea conflagrație mondială începută cu patru ani mai înainte se apropia de sfârșit.

Războiul pe care-l dezlănțuiseră marile puteri imperialiste, apoi accentuarea politicii reacționare a claselor dominante au ascuțit la maximum contradicțiile orînduirii capitaliste din numeroase state europene. Mișcările sociale și de eliberare națională s-au intensificat, determinînd desfășurarea unor profunde transformări revoluționare cu urmări hotărîtoare asupra evoluției ulterioare a numeroase state din Europa.

Rînd pe rînd, sub acțiunile maselor populare și ale ideilor Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, precum și sub loviturile militare ale puterilor Antantei, Puterile centrale și aliatele lor din Balcani se văd nevoite să recunoască dreptul legitim al popoarelor împilate de a-și decide soarta potrivit propriilor năzuințe.

În același timp se producea și «cascada tronurilor» prevăzută încă din 1914.

Hohenzollernii, Habsburgii, care timp de sute de ani fuseseră asupritorii popoarelor din centrul și din sud-estul Europei, se prăbușiseră sub loviturile popoarelor însetate de libertate. Concomitent cu aceste evenimente ce pecetluiau soarta unor sisteme de guvernămînt și a unor dinastii anacronice, se produceau altele care reprezentau triumful popoarelor ce se eliberau de asuprire.

Într-adevăr, o dată cu prăbușirea Puterilor centrale se constituia Cehoslovacia, renăștea Polonia dispărută în urma celor trei împărțiri din secolul al XVIII-lea, se forma noul stat al Iugoslaviei — prin reunirea Serbiei cu Croația, Slovenia, Bosnia, Herțegovina și Muntenegru, se reconstituiau ca unități independente, pe criterii naționale, Ungaria și Austria, iar poporul român, împlinind visul întîia oară realizat sub Mihai Viteazul, își desăvîrșea unitatea de stat începută în 1859 prin unirea Moldovei cu Țara Românească.

*

Unirea Transilvaniei cu România n-a fost rezultatul unei cuceriri militare sau al unei hotărîri a marilor puteri, ci consecința logică a unui îndelungat proces istoric determinat de condițiile istorice, economice, culturale și politice în care s-a dezvoltat poporul român în decursul secolelor. Hotărîtoare pentru realizarea ei a fost voința întregii națiuni române de pe întreg teritoriul Transilvaniei și Banatului, a tuturor claselor și păturilor sociale, a tuturor patrioților de pe ambele versante ale Carpaților.

Ea deriva deopotrivă din aspirațiile seculare ale poporului român — mărturisite în limitele

concepțiilor timpului atît de vechii cronicari ai Moldovei și ai Țării Românești, cît și de învățații Școlii ardelenne și mai ales de marea generație a luptătorilor pașoptiști — ca și din evoluția gîndirii politice și juridice progresiste, care recunoscuse cu mult înainte de primul război mondial dreptul tuturor popoarelor de a se constitui în mod liber în state naționale.

«Libertatea acestei națiuni — preciza Vasile Goldiș în discursul rostit pentru propunerea unirii la Alba Iulia la 1 decembrie 1918 — înseamnă unirea ei cu Țara Românească».

Aceasta a fost poziția etică și politică a Adunării de la Alba Iulia, și ea a dat naștere primului punct din moțiunea votată de adunare cu privire la înfăptuirea unității de stat a României.

Paralel cu conștiința necesității unității politice, conștiință dinamizată de dezvoltarea relațiilor social-economice și culturale, în poporul român se manifesta puternic spiritul democratic al recunoașterii dreptului naționalităților conlocuitoare la limba, cultura, și viața lor națională. El era consecința logică a unui trecut de luptă comun pentru apărarea libertăților și vetrelor lor, al legăturilor stabilite de-a lungul secolelor, între români și naționalitățile conlocuitoare, în economie, cultură și aspirații politice.

Încă de la 1848, prin discursul lui Simion Bărnuțiu rostit la 2/14 mai, se arăta că «națiunea română, voind a se constitui și organiza pe temele naționale, n-are cugetul dușman în contra altor națiuni și le recunoaște tuturor același drept și voiește a-l respecta cu sinceritate cerînd respect reciproc după dreptate. Prin urmare — se arăta în continuare — națiunea română, nici nu voiește, nici nu va suferi a fi supusă altora, ci voiește drept egal pentru toate».

Aceleași idei se găsesc și în moțiunea de la Alba Iulia prin care se preconiza «deplina libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare», recunoscîndu-se dreptul acestora de a se «instrui, administra și judeca în limba lor proprie».

Ceea ce s-a preconizat la Alba Iulia, fără a se aplica în întregime sub regimul burghez, s-a realizat în mod consecvent în anii socialismului cînd, concomitent cu transformarea radicală a vieții întregului popor român, cu crearea unei înalte culturi românești și a unei economii naționale puternice, s-a asigurat tuturor naționalităților conlocuitoare dreptul la folosirea liberă a limbii materne, organizarea învățămîntului de toate gradele în limba proprie, imprimarea de cărți, ziare și reviste, înființarea de instituții de cultură, știință și artă.

Deplina egalitate în drepturi a tuturor cetățenilor, consacrată de Constituția Republicii

Socialiste România, se reflectă prin participarea reprezentanților tuturor naționalităților în organele centrale și locale ale puterii de stat, prin întreaga activitate politică, socială și economică a țării. În Marea Adunare Națională 86,1% dintre deputați sînt români, 8,6% maghiari, 2,1% germani, 3,2% de alte naționalități, corespunzător structurii naționale a populației țării. Dintre cei peste 150 000 deputați în organele locale ale puterii, peste 11 800 sînt maghiari, aproape 2 800 sînt germani și peste 2 400 de alte naționalități. «În toate domeniile — sublinia recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — în viața politică și socială, în industrie, în agricultură, în administrația de stat, în cercetarea științifică, în creația artistică — își aduc contribuția activă, alături de români, și fiii naționalităților conlocuitoare. Aceasta este expresia concretă cea mai elocventă a egalității în drepturi, instaurată în viața socială din patria noastră în anii socialismului, a unității și coeziunii poporului nostru, a deplinei identități de țeluri și aspirații a tuturor oamenilor muncii».

Crearea Frontului Unității Socialiste — organism politic permanent și reprezentativ, care înmănunchează organizațiile obștești și profesionale ale tuturor oamenilor muncii, sub conducerea Partidului Comunist Român — va contribui la întărirea continuă a coeziunii și unității întregului popor muncitor, va asigura intensificarea participării tuturor oamenilor muncii la activitatea economică, socială, politică și culturală, la conducerea societății noastre, la elaborarea și înfăptuirea întregului program de desăvîrșire a construcției socialiste.

Consiliile oamenilor muncii din rîndul naționalităților conlocuitoare vor asigura o participare mai intensă a acestor naționalități la întreaga viață socială, politică, economică și spirituală, vor contribui la întărirea unității întregului popor în lupta pentru socialism.

Idealul neatîrnării politice și economice, al propășirii patriei, care a însuflețit lupta atîtor generații, a forțelor progresiste ale poporului în anii grei ai vechiului regim, însuflețește în condițiile socialismului masele muncitoare în dezvoltarea patriei lor libere și independente, în dezvoltarea colaborării cu statele socialiste, cu celelalte țări ale lumii.

Sărbătorirea primei jumătăți de veac de la unirea proclamată la Alba Iulia, în condițiile de azi, cînd România se află în stadiul desăvîrșirii construcției socialiste, nu are semnificația numai a unei aniversări calendaristice, ci coincide cu un moment de seamă al dezvoltării sociale, politice, economice și culturale a poporului român și a naționalităților conlocuitoare de pe tot întinsul patriei noastre.

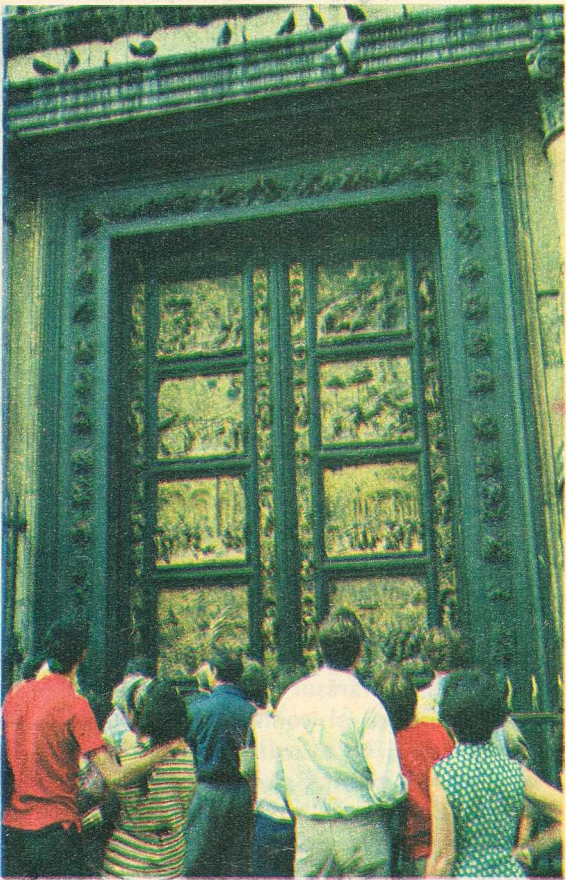
scrisoare din FLORENȚA

Florența. Nicăieri nu poți afla vreun alt oraș care să-ți dăruiască într-un spațiu atât de restrâns atât de multe frumuseți. Oriunde te poartă pașii, oriunde îți îndrepti privirea te întâlnești cu istoria. Nume celebre: Michelangelo, Ghiberti, Giotto, Bartoluccio, Benvenuto Cellini, Dante, Medici, Pitti..., nume cu adânci rezonanțe care declanșează asociații de idei din istorie, din istoria artelor, din literatură și poezie, te întâmpină pretutindeni. Străbătând străzile înguste peste care parcă adie încă o boare venind din evul mediu și din Renaștere, tu, om din a doua jumătate a secolului 20, te lași tentat să-ți închipui că modernele mașini care aleargă pe străzi nu sînt de fapt decît o plămăuire fantastică a minții tale.

Am coborît în grandioasa capelă a Medicilor, cu cei opt pereți ai săi căptușiți de sus pînă jos cu marmură prețioasă de diferite culori și ornamentați cu bronzuri aurite. În stînga se află «Noua sacristie», concepută de Michelangelo. Cele trei morminte de aici sînt străjuite tot de sculpturile lui. Mă uit tăcut la statuile Aurorii și Crepusculului culcate pe sarcofagii lui Lorenzo, duce de Urbino. Deodată am simțit dorința fierbinte de a atinge marmura unei statui. Voiam să pun mina mea acolo unde eram sigur că se plimbase cercetătoare și mina lui Michelangelo. Am furat această clipă de contact nemijlocit într-un moment cînd nu era nimeni în sacristie.

În minunatele galerii de artă ale Palatului Uffizi (capodoperă a vestitului arhitect Vasari), printre atîtea lucrări nemuritoare, o revelație: «Venus ieșind din valuri» a lui Botticelli, tablou pe care îl admirasem înainte în zeci de reproduceri. Și totuși o senzație inedită. Îl vedeam, în sfîrșit, cu luminozitățile, transparențele adevărate ale culorilor și acordurile cromatice măiestrite ale lui Botticelli. O senzație și o experiență artistică cu totul nouă, copleșitoare... Dar Florența e un oraș al comorilor artei, căruia trebuie să-i dedici, dacă nu o viață, cel puțin fidelitatea unor ani. Florența e o epocă, e o spiritualitate, e culoare și armonie, e triumf al timpului care a conservat-o, și fotografiile spun mult dar totuși prea puțin despre măreția ei.

Text și fotografii de Eugen IAROVICI

Una dintre porțile Baptisteriului cu basoreliefurile lui Ghiberti.

▶ Intrarea în Palatul Signoriei.

▲ Tineri în fața unui café.

Ponte Vecchio. ▶

▲ În fața Domului din Florența, întotdeauna lume multă.

▶ Tarabele multicolore și forfota din jurul bisericii San Lorenzo.

UNIREA-

de Marin BADEA
cercetător la Institutul de studii istorice și social politice
de pe lângă C.C. al P.C.R.

În cursul istoriei sale multisekulare, poporul nostru s-a afirmat ca o unitate etnică indisolubilă. El s-a exprimat într-o limbă unitară, lipsită de dialecte și provincialisme frapante, a dat naștere unei comori spirituale ce reflectă în ansamblul ei trăsături esențiale proprii; și-a făurit o viață economică care, chiar în condițiile evului mediu, a evoluat sub semnul unui echilibru asigurat de schimbările comerciale permanente dintre cele trei țări românești.

Așezat «în calea furtunilor», cum plastic se exprima cronicarul, poporul român a fost nevoit să ducă o luptă continuă pentru apărarea pământului străbun și să înlocuiască adesea nealta de muncă cu spada pentru a-și menține ființa și a-și asigura condițiile necesare dezvoltării sale materiale și spirituale. Sub conducerea unor voievozi vestiți ca Mircea cel Bătrîn, lancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și alții, s-a opus tendințelor cotropitorilor și și-a apărat eroic libertatea și independența. În focul acestor lupte s-a făurit conștiința de neam a poporului român. Ea și-a găsit reflectarea în scrierile unor umaniști de seamă ai Europei și s-a oglindit într-o măsură și mai mare în opera cronicarilor români, care nu numai că au reliefat-o ca atare, dar, prin opera lor, au avut și rolul unei forțe active în contextul politic al vremii.

În fața primejdiei externe, forțele poporului român s-au unit pentru prima dată sub Mihai Viteazul, care s-a putut intitula, în mai 1600, «domn al Țării Românești și Ardealului și Moldovei». Unirea a fost efemeră dar ea s-a proiectat puternic în viitor și, în zorii epocii moderne, a fertilizat conștiința națională a poporului nostru, devenind un simbol, un îndemn la lupta pentru înfăptuirea statului național unitar.

Procesul formării națiunii române, făurirea conștiinței naționale, se leagă strâns de apariția și dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste, de impulsul dat de producția industrială, care a promovat pe scena istoriei forțe sociale noi. Aceste forțe erau interesate în sfărîmarea perimatelor rînduiri feudale și în crearea unui cadru economic, social și politic nou, materializat în piața economică unică, în libertatea forței de muncă și, în fine, în statul național independent.

Țărănimea din Transilvania, supusă unei duble exploatare, sociale și naționale, a imprimat dezideratelor sale sociale și un caracter național. În cursul marilor bătălii pentru emanciparea socială, cum a fost răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan, eforturile revoluționare ale țărânimii au adus o contribuție directă la acțiunea de ridicare generală a poporului.

La sfîrșitul secolului al XVIII-lea s-a reluat cu o vigoare sporită lupta politică începută de Inocențiu Micu. Ideile formulate de acesta au fost dezvoltate și argumentate în *Supplex libellus valachorum*, documentul politic cel mai reprezentativ prin care românii din Transilvania cereau recunoașterea «națiunii» române ca egală în drepturi cu celelalte trei «națiuni»: ungurii, secuii și sasii, și o reprezentare politică proporțională. La baza revendicărilor formulate în *Supplex* se puneau o serie de argumente istorice, ca vechimea românilor în Transilvania, ponderea demografică, contribuția însemnată la susținerea sarcinilor financiare și militare ale imperiului. Acțiunea întreprinsă în acea perioadă a eșuat, dar ecoul a fost imens, prelungindu-se și în secolul următor mai ales sub forma activității cultural-științifice desfășurate de Școala ardeleană și pusă direct în slujba ideii de libertate și unitate națională.

Extinderea în Țara Românească și în Moldova a relațiilor de producție capitaliste în prima jumătate a secolului al XIX-lea ca urmare a dezvoltării manufacturilor, a avîntului producției agricole destinate pieței interne și externe și a comerțului (mai ales după Tratatul de pace de la Adrianopol) a accentuat procesul de destrămarea a orînduirii feudale, de formare și consolidare a burgheziei românești. Lupta națională s-a amplificat, masele populare sprijinind-o cu entuziasm pentru că o legau și de înfăptuirea aspirațiilor lor sociale.

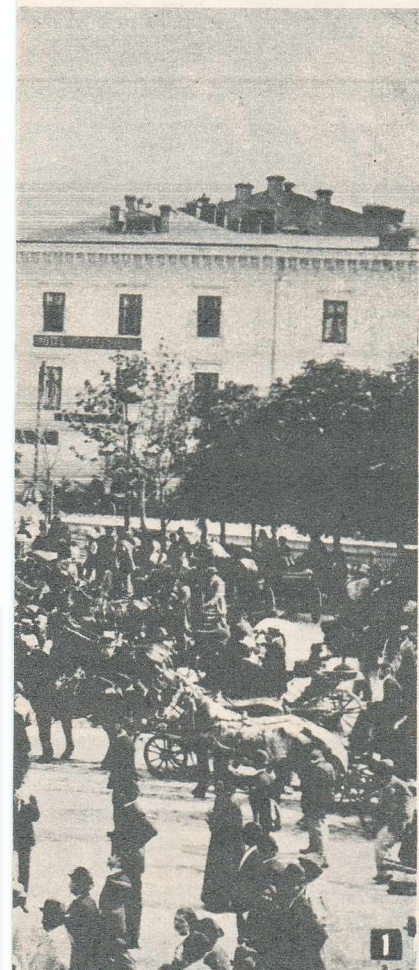
Mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu a întrunit ambele aspecte — antifeudal și antiotoman — nelipsind nici ideea înrajuțorării dintre munteni și moldoveni pentru «dreptățile» comune atît Moldovei cît și Țării Românești. Ea a prilejuit totodată ample manifestări ale sentimentului național la țărâni din Transilvania, care așteptau pe *crăiușul* Tudor să sfîrșească cu boierii din Țara Românească pentru a veni și la ei «să facă și aicea dreptate».

În anii premergători revoluției de la 1848, lupta națională a românilor capătă deja contururile unei mișcări încheiate. S-au alcătuit programe de acțiune precise, s-au creat forme organizatorice diverse în funcție de condițiile politice respective: de la societățile politice secrete sau asociațiile culturale și literare — adesea cu un pronunțat caracter politic — la întîlnirile secrete dintre revoluționarii celor trei țări, în țară sau în străinătate, care urmăreau să redea poporului român «o patrie slobodă și independentă».

Revoluția din 1848 a reprezentat un moment de culme în lupta poporului nostru

NĂZUINȚĂ DE VEACURI A POPORULUI ROMÂN

1 Studenții bucureșteni își exprimă solidaritatea cu cauza memorandiștilor.

2 Aspecte de la adunarea populară.

3 Delegația memorandiștilor la Viena (1892).

pentru crearea statului său național. Revoluționarii din toate cele trei țări române au susținut, într-o formă sau alta, ideea de unitate politică a românilor, au făurit planuri de acțiune în comun. Unii conducători, ca Nicolae Bălcescu, August Treboniu Laurian, Ion Ionescu de la Brad și alții, au fost prezenți în timpul desfășurării evenimentelor din

UNIREA — NĂZUINȚĂ DE VEACURI A POPORULUI ROMÂN

▲
Refugiați transilvăneni în România, adunați la Congresul de la București din 1915.

►
Depunerea jurământului de către soldații transilvăneni înrolați în armata română pentru a-si aduce contribuția lor la realizarea unirii Transilvaniei cu România.

1848 atât de o parte cât și de alta a Carpaților. Concomitent, dorința de înfăptuire a statului unitar s-a exprimat prin mii de glasuri pe Cîmpia Libertății de la Blaj: «Noi vrem să ne unim cu țara».

Revoluția de la 1848 a fost înfrîntă, dar ea a însemnat o răscruce în istoria luptei naționale a poporului român, evidențiind aportul maselor la realizarea idealului de unitate a statului român și îmbogățindu-i sensul.

În 1859, prin unirea Moldovei cu Țara Românească, poporul nostru a făcut un prim pas spre unitatea statului național. Astfel s-a deschis calea unor reforme social-politice profunde, care au pus temelii României moderne. Noul stat a polarizat aspirațiile maselor; către ei se îndreptau speranțele, în jurul lui și prin eforturile întregului popor se va desăvîrși unitatea politică a României în 1918.

Creșterea prestigiului României după dobîndirea independenței în 1877-1878 a cimentat și mai mult rîndurile românilor din Transilvania, a sporit rezistența lor în fața politicii de deznaționalizare forțată. Pe această linie se înscrie și crearea în 1881 a Partidului național din Transilvania.

Un deceniu mai tîrziu, mișcarea politică a acestora, axată în jurul memorandumului adresat Curtii din Viena, a produs o efervescentă deosebită în rîndurile opiniei publice din țară și o vastă agitație europeană, iar procesul de la Cluj intentat conducătorilor memorandumului a prilejuit afirmarea unuia dintre cele mai elocvente momente de solidaritate a poporului nostru. De fapt, în fața instanței au

apărut nu numai «acuzatii», ci națiunea română în ansamblul ei. Este ceea ce au subliniat memorandumistii, declarînd că *existența națională a unui popor nu se discută, ci se afirmă*.

La începutul secolului al XX-lea, lupta pentru realizarea unității statului național român a cunoscut o amploare din ce în ce mai mare. În acțiune au fost antrenate toate clasele și păturile sociale, toate partidele și grupările politice atît din Transilvania cît și din vechea Românie.

Făurirea statului național unitar era o necesitate legică a dezvoltării societății românești. Lenin însuși arăta în ianuarie 1917 că «...foarte mulți români și sîrbi (în raport cu numărul total al românilor și sîrbilor) locuiesc în afara granițelor statului «lor», că în general «construcția de stat» în direcția burghezo-națională nu s-a terminat în Balcani...» (V.I. Lenin, Opere complete, vol. 30, Editura politică 1964, p. 355).

În împrejurările create de victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și de prăbușirea imperiului habsburgic, ca și ale avîntului revoluționar din toamna anului 1918, eforturile poporului s-au canalizat pe un fîgaș unic, sfîrșind prin a-și impune voința-i unanimă de a trăi într-un stat național unitar. Se realiza astfel nu numai năzuința sa seculară, dar și un cadru istoric adecvat continuării luptei maselor populare, ale tuturor naționalităților care continuau o tradiție de veacuri, pentru emancipare socială sub conducerea clasei muncitoare și a partidului ei, Partidul Comunist, creat în mai 1921.

Legiunea soldaților români din Italia. Ei făcuseră parte din armata austro-ungară și, întorși de pe front, s-au pus în slujba luptei pentru desăvîrșirea unității statului național român.

Legiunea voluntarilor români din Praga care, în timpul evenimentelor din 1918, a sprijinit activ eforturile popoarelor cehoslovace pentru înfăptuirea statului lor național.

Puțini mai trăiesc dintre participanții la marele act al unirii săvârșit la Alba Iulia acum o jumătate de veac. Ne-am adresat câtorva dintre ei, cu rugămintea de a face pentru cititorii noștri «reportajul» memorabilei zile de 1 decembrie 1918. Sînt pagini de cronică vie, scrise de cei care pot spune azi cu legitimă mîndrie

„AM FOST LA ALBA IULIA”

Rînd pe rînd, doborîți de povara anilor, au dispărut cei mai mulți dintre cei care au contribuit cu graiul, cu scrisul și cu fapta la împlinirea idealului poporului român, și care au cunoscut adîncă bucurie a zilei de 1 decembrie 1918.

Numele lor va rămîne pe veci înscris în cronică recunoștinței naționale, ei fiind exponenții așezîntelor seculare ale națiunii române și totodată codificatorii voinței maselor adunate la Alba Iulia pentru a pecetlui dorința unanimă a unui întreg popor.

Ca și pașoptiștii, luptătorii de la 1918 au ntors în cartea neamului o pagină pe care nimeni nu va mai putea să o dea înapoi, fiindcă ea reprezintă consecința logică a unui îndelungat proces istoric și totodată consacrarea dreptului țresc la unire al aceleiași națiuni de pe ambele versante ale Carpaților.

Supraviețuitorii marelui act sînt o adevărată comoară de amintiri înflăcărâte și de precizări istorice, care aduc o largă contribuție la cunoașterea evenimentelor de acum 50 de ani, și îndeosebi la evocarea însuflețirii de care a fost cuprins atunci întregul popor român, toate clasele și păturile sociale, toate orașele și toate satele din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș.

Ei au văzut cu ochii și au auzit cu urechile lor ceea ce generațiile anterioare au așteptat cu sete, istoria rezervîndu-le tocmai lor rolul de a fi croii și martorii unei mari biruinți a poporului nostru.

Declarația de la Alba Iulia, document de bază aprobat de adunare, proclama solemn unirea Transilvaniei cu România și, pentru a da satisfacție năzuințelor maselor populare, înscrisă o serie de drepturi democratice, printre care necesitatea înfăptuirii reformei agrare, a introducerii dreptului de vot universal, egalitate pentru naționalitățile conlocuitoare, drepturi pentru muncitorime, prevederi înscrise sub impulsul hotărîrii maselor populare de a întregi actul unirii cu măsuri menite să asigure un nou cadru social pentru dezvoltarea și propășirea poporului.

Pentru generațiile tinere, care asistă pentru întia oară la o aniversare de proporții atît de grandioase, ca și pentru posteritate, amintirile supraviețuitorilor Adunării de la Alba Iulia de la 1 decembrie 1918 nu ne redau numai fiurul faptului trăit, ci reprezintă totodată transmiterea simbolică a făcliei patriotismului care trebuie să călăuzească din veac în veac pe toți fiii poporului român.

Reproducem în cele ce urmează cîteva dintre amintirile pe care veterani ai unirii ne-au făcut cîinstea de a ni le încredința, pentru cititorii noștri.

De atfel unii dintre ei s-au dedicat în ultimii ani unei bogate activități memorialistice, care deschide largi perspective pentru evocarea, pe

bază de mărturii autentice, a măreției aceluia moment istoric. Printre aceștia se află și unul dintre foștii secretari ai adunării, avocatul **LAURENȚIU OANEA** de la Năsăud, în vîrstă astăzi de 80 de ani. D-sa și-a adunat amintirile într-o lucrare intitulată *Unirea de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918*. Desprindem din amintirile d-sale tabloul fascinant al Alba Iuliei în ceasurile care au precedat deschiderea marii Adunări naționale.

ALBA IULIA, ÎN ZORI

«În dimineața zilei de 1 decembrie — povestește fostul secretar al adunării — Alba Iulia avea o înfățișare plină de farmec. Viscolul care a blîntuit în ajun s-a liniștit și i-a luat locul un soare feeric, cu cer senin, de un puternic albastru, sub care pe zăpada proaspătă, razele lui delectau ochii cu milioane de diamante strălucitoare.

Orașul era pavoazat cu mii de steaguri tricolore.

Încă de la orele 7 dimineața, coloane nesfîrșite de tîlăci și fete în pitoreștile costume naționale din toate ținuturile transilvănene au început defilarea prin fața hotelului numit astăzi «Dacia», situat în piața orașului, unde era sediul Consiliului Național Român. Ei manifestau cu puternice urale și aclamații pentru conducătorii națiunii române din Transilvania. Toți purtau drapele naționale, cocarde și panglici tricolore, în rînduri de cîte patru, în grupuri de cîte 200-300, fiecare grup avînd în frunte un drapel național și cîntînd în cor «Deșteaptă-te române!», «Pe-al nostru steag e scris unire», «Trei culori» etc.

Toate coloanele înaintau spre cetate, apoi, prin poarta lui Mihai Viteazul, au trecut în ordine către Cîmpul lui Horia. Am remarcat și grupuri de fete și femei în coloane separate cîntînd versuri transilvănene. Urmau banderile de călăreți, pe cai împodobiți cu tricolor, falnici și entuziaști, lăsînd cu totii impresia trăirii eroilor din poveștile neamului. Se îndrepta spre cetatea lui Mihai Viteazul norod nesfîrșit în ținută demnă și dîrză, avînd în suflete și gînduri scopul

«sînt pentru care venise în cetatea Alba Iuliei: să înfăptuiască visul tuturor generațiilor, care au luptat și s-au stîns de dorul neîmplinit al acestui vis».

COMUNICAREA HOTĂRÎRILOR MARELUI SFAT NAȚIONAL MULTIMILOR ADUNATE PE CÎMPUL LUI HORIA

Lată ce ne povestește acum un alt octogenar, notarul pensionar PETRE A. BOȚIAN, unul dintre reprezentanții Mureșului de sus:

«După terminarea ceremoniei din sală au vorbit lumii de pe cîmpie numeroși oameni politici, exponenți ai Partidului național român și ai Partidului social-democrat. Uraganul aplauzelor a zguduit văzduhul... În fine, după atîtea veacuri de lacrimi îndurerate, azi a pornit izvorul lacrimilor de bucurie, al bucuriei tuturor, fiurul bucuriei care nu se poate descrie. O lume cuprinsă de delirul bucuriei meritare. Mulți plîngeau, alții chioteau, alții îngenunchînd își înălțau privirea și mîinile spre cer. Ni se părea că vedem în văzduh pe înșiși Mihai, Mircea, Ștefan, Avram Iancu... «În viața mea — mărturisește P.A. Boțian — nu am văzut o adunare mai mare, mai măreață și mai unită în cuget și în simțiri, și în viața mea nu am avut o bucurie mai profundă».

«O BUCURIE PENTRU TOȚI»

Despre spiritul democratic în care au fost elaborate hotărîrile de la Alba Iulia și despre importanța lor politică și morală, ne vorbește unul dintre delegații bănățeni, avocatul ADAM POPA, astăzi în vîrstă de 75 ani.

«Masele din Transilvania și Banat — relevă d-sa — au simțit, au intuit că unirea trebuie să fie o bucurie pentru toți. Sufletul dreptății românești a eliminat orice vrajbă între naționalitățile care au trăit și muncit cot la cot. Sufletul izbăvirii a plutit asupra tuturor românilor din orice clasă socială din Transilvania. Cred că niciodată n-a existat atîta unanimitate; de un singur gînd a fost cuprinsă Transilvania în cursul lunii noiembrie, iar acest gînd a fost: *Unirea*. Toate zăgazurile au fost rupte, toată suflarea românească a fost dominată de gîndul unirii. Fiecare cătun din Transilvania și Banat a simțit la fel. Drumul spre Alba Iulia l-au simțit toți, atît cei din tren, cît și cei care erau în gări, ca pe un drum al triumfului, triumful poporului nostru care își revărsa masele din adîncuri...

«La Alba Iulia — narează în continuare Adam Popa — nu s-a produs nici un gest necumpănit, nici un act de samavolnicie, nici un fel de ură, nici pentru trecut, dar mai ales pentru prezent. Dacă acest lucru a fost posibil, este numai din cauza simțului de dreptate al poporului. Dreptatea pe care a jînduit-o secole și secole, dar niciodată n-a fost părăsită la ea. Toate hotărîrile de la 1 decembrie 1918 au fost în întregime pătrunse de simțul dreptății față de toți locuitorii Transilvaniei».

gînduri...

Ciudat acest sentiment, care te încearcă dacă, ajuns pe culmile pasului Bratocea, urci în bătaia soarelui tomnatic spre culmile semețe ale Ciucașului. Poteca te duce de-a lungul unor vîrfuri străjuite parcă de niște mormane din ciment și piatră: granița de altădată. Și mă fură gîndurile... toamna tîrzie 1918...

Vuietul mulțimii entuziasmate de la Alba Iulia. Poporul român și-a văzut visurile seculare împlinite. Se încheiase procesul de formare a statului național român. Mă gîndesc și la adunarea aceea istorică din 8 ianuarie 1919 de la Mediaș, unde reprezentanții germanilor din Transilvania, în frunte cu Adolf Schullerus, se pronunțaseră în mod conștient pentru unirea Transilvaniei cu România...

Eu urc mereu, preocupat cu gîndurile mele, ghidîndu-mă după acele mormane, pe ale căror suprfețe netede recunosc semne alb-albastre, drumul spre culmile Ciucașului... S-au scurs de atunci 50 de ani, de la Alba Iulia. De la această distanță, de pe culmile semețe ale Ciucașului, ai parcă altă perspectivă...

Văd șesul mînos al Țării Birsei și al Ciucului. Uniți sub soarele socialismului seamănă și recoltează țărani români, germani, maghiari, alții scot la lumina zilei bogățiile subsolului, toarnă piesele pentru tractorul «Universal» sau autoturismul «Dacia», iar alții înalță cartiere noi...

Și coborînd apoi spre «Tesla», surprind un grup de muncitori silvici citînd propunerile Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. — referitoare la formarea Frontului Unit Socialist și a Sfatului naționalităților conlocuitoare.

Da, vom răspunde chemării, vom pune umăr lîngă umăr, români, maghiari, germani, precum și toți ceilalți, pentru a înalța patria noastră comună pe culmile cele mai înalte ale civilizației.

Prof. Roland SCHMIDT
dir. adj. Liceul nr. 1 Brașov

AM FOST LA ALBA IULIA

«UNITATEA ROMÂNIEI
NU ESTE OPERA NICI A UNUI OM,
NICI A UNEI PROVINȚII,
NICI A UNEI GENERAȚII
ȘI NICI A UNEI CLASE SOCIALE.»

O strălucită și concludentă pagină asupra semnificației istorice și patriotice a actului unirii o aflăm în amintirile fruntașului socialist de la Oradea TIRON ALBANI — fost membru al Consiliului Național Român — puse la dispoziția noastră de către publicistul biborean Ion Isaiu.

«Unitatea României — declara bătrînul luptător — nu este opera nici a unui om, nici a unei provincii, nici a unei generații și nici a unei clase sociale. Ea este rezultatul luptelor susținute timp de veacuri de cei mai buni fii ai poporului român. Adunarea de la Alba Iulia n-a avut decît să confirme printr-un proces verbal politic o realitate care exista moralmente prin legăturile indestructibile de neam, de limbă și de tradiție istorică.

Hotărîrea Consiliului Național Român de a convoca Adunarea națională de la Alba Iulia — precizează Albani — a fost primită cu mare entuziasm de toate cercurile românești, indiferent de vederile lor politice și sociale. Membrii Consiliului Național Român au dovedit deci un iscusit simț politic atunci cînd au recurs la această soluție, care punea în atributul maselor populare nu numai dreptul de a hotărî asupra soartei lor, dar și răspunderea în fața lumii și a istoriei pentru hotărîrea ce o vor lua.

Din Maramureș și pînă la Dunăre, spune Albani, românii din cele 80 orașe și numeroase sate românești și-au trimis delegați, cîte 10-12 de fiecare comună. Deosebit de aceștia, sindicatele muncitorești din toate orașele și centrele industriale și miniere au trimis circa 10 000 de delegați la marea și istorică adunare.»

«O HOTĂRÎRE ISTORICĂ POTENȚATĂ DE PREZENȚA NOASTRĂ, A MASEI ANONIME...»

Participarea și rolul esențial al maselor populare la proclamarea unirii sînt subliniate de un alt biborean, juristul PAVEL MALIȚA, în vîrstă astăzi de 74 ani, care a participat la adunare avînd pe atunci 23 de ani — atras ca și zecele de mii de anonimi de glasul datoriei patriotice.

«Cuprinși de o insuflețire generală — mărturisește d-sa în paginile comunicate nouă prin Ion Isaiu — înfrățiți în hotărîrea de a face totul pentru a trece din faza așteptărilor și a dorințelor în faza înfăptuirilor, noi, cei care n-am avut calitatea de delegați oficiali, ne-am gîndit totuși că locul nostru este acolo pentru a da o expresie

și mai puternică, și mai unanimă, spontană și directă voinței poporului român. Zeci de mii de oameni au simțit această nevoie, această poruncă a instinctului.

Împreună cu Iosif Tărău, Aurel Matei, Nicolae Malița, Vasile Nordaș — toți din Bihor — dintre care unii trăiesc și astăzi, ne-am îndreptat de la Oradea, într-un tren neîncălzit și cu gemurile sparte la vagon, spre Alba Iulia.

Pe parcurs ne-am întîlnit cu sute și mii de oameni, cu tăblițe, pe comune, cu steaguri, delegați ai satelor, reprezentanți ai reuniunilor și instituțiilor culturale și obștești, bucuroși că pot să participe la cea mai mare adunare a poporului român. Nu pot uita și îmi vine mereu în minte caracterul acesta de masă al participanților, înfruntarea oricăror primejdii, a frigului, a oboselii și a oricăror griji materiale. Toate acestea parcă ne-au întărit și mai mult voința și entuziasmul.

Parcă aud și văd și astăzi cum mulțimea ordonată, în tactul de marș al imnurilor «Pe-al nostru steag e scris unire» și «Deșteaptă-te române!», străbătea străzile spre inima orașului, care răsuna de cîntece patriotice. Simțeam că votul delegaților, hotărîrea lor istorică era potențată de prezența noastră, a masei anonime de participanți voluntari la marea act.

Îmi amintesc — continuă d-sa cu emoție — că pretutindeni în Alba Iulia filfia tricolorul românesc, că porțile cetății au fost despuiate de pașurile habsburgice. Se spunea că unii ofițeri români ar fi numărat la poarta cetății 120 000 participanți, dar mulți participanți spuneau că la Alba Iulia am fost aproape 200 000 de oameni. Nu voi putea uita niciodată prestanța și înfățișarea frumoasă a celor din gărzile naționale. Îmi amintesc de parcă a fost ieri, că erau îmbrăcați în sumane de pînură albă și aveau căciuli ca Mihai Viteazul.

Fără îndoială, cea mai impresionantă zi din viața mea a fost ziua de 1 decembrie 1918. Atunci, în focul tinereții, în vîltoarea miilor de participanți, stăpînit de acea insuflețire colectivă, credeam alături de toți acei semeni ai mei, cu înlacări în priviri, că sîntem capabili să mutăm muntii din loc, nu numai hotarele nedrepte.»

*

Spațiul nu ne permite să facem loc și altor amintiri asemănătoare, dar toate mărturiile celor care au participat la istorica adunare sînt unanime în a recunoaște că proclamarea Unirii Transilvaniei cu patria mamă, care a fost puternic reflectată și de zierele maghiare și germane, s-a înfăptuit prin voința întregului popor, ea fiind concluzia firească a năzuințelor și luptelor sale de veacuri.

economice

de Ilie ZAHARIA

„MAKE MONEY, NOT WAR!“

Pentru neguțătorii de armament, cea mai teribilă primejdie este izbucnirea păcii. Potrivit concepției lor că «ce e bine pentru mine este bine pentru țară, iar ce e rău pentru mine este rău și pentru țară», pacea ar fi o catastrofă națională. Există și teoreticieni, ca și oameni politici, care știu să prezinte argumente — argumente care fac impresie — pentru a susține, dacă nu un război fierbinte, măcar unul rece: ce ar însemna încetarea războiului din Vietnam pentru economia americană? Închiderea unor uzine, peste un milion de salariați fără lucru, scăderea corespunzătoare a consumului, reducerea deci a producției de bunuri de consum, alți șomeri, mă rog, o adevărată reacție în lanț... Concluzia: războiul nu este numai un *business*, dar chiar o condiție de existență a unei economii prospere.

Recent, un economist, Alessandro Silj, a tentat o analiză a consecințelor pe care le-ar avea pentru economia americană încetarea războiului din Vietnam. Și ce rezultă? Da, e adevărat, războiul acesta costă anual 28 de miliarde de dolari. Luată în sine — e o cifră uriașă. Dar această sumă reprezintă doar 3% din produsul anual brut al Statelor Unite ale Americii. Știți cît cheltuia economia americană în timpul războiului din Coreea? 13,5% din produsul național brut. Și nu s-a întîmplat nici o catastrofă cînd armele au tăcut. În 1944, aportul de război american a reprezentat 42% din produsul național brut! A fost desigur o problemă grea, foarte grea, reconversivitatea întregii economii americane, trecerea de la economia de război la cea de pace. Dar aceasta n-a împiedicat dezvoltarea în continuare a acestei economii.

În momentul de față există studii ample privind reconversivitatea unor industrii afectate de pacea din Vietnam, precum și absorbirea forței de muncă rămase disponibile. Cele 28 de miliarde de dolari cheltuite anual pentru acest război sînt solicitate și suprasolicitate pentru alte domenii, pentru alte eforturi. Programul social de îmbunătățire a condițiilor de viață a milioane de oameni care trăiesc în mizerie în bogata Americă a fost amînat, amputat din pricina războiului. Statele federale cer cu insistență parte din aceste miliarde. John Gardner, fost acum cîteva luni membru al guvernului, declara: «Istoria va judeca sever o națiune bogată care refuză sacrificii financiare pentru a-și vindeca plîgile sociale.»

La rîndul lor financiar, mai precis spus conducătorii finanțelor publice, cer un număr de miliarde pentru reducerea deficitului bugetar. *Make money, not war!* Să facem bani, nu război, aceasta-i ultima lozincă a oamenilor de afaceri lucizi, care țin seama de starea de spirit a populației și care au studiat și au ajuns la concluzia posibilității unei reconversivități rapide — și fără mari zguduiri — a economiei americane.

carnet

de Maria BANUȘ

CAPRICIILE PRINȚESEI

Vorace, crudă ca Saturn; capricioasă și imprevizibilă ca o prințesă autocrată, MODA își împinge copiii pe podium. Sub reflectoare, îi încarcă de glorie, de aur, de nevroze și, cu o mișcare bruscă, neașteptată, îi trage înapoi, în umbră, îi devorează.

Rareori, cu puterile ei taumaturgice, îi reinvie pentru un ceas. Acum e ceasul lui Serge Reggiani, actorul cvadrigenar (mai aproape de 50 ani) care a revenit la șansonetă și disc cu un succes «fracasant». Ultimul disc: vîndut în 200 000 exemplare. Își cîntă vîrsta, melancoliile și luciditatea ei. E numai ceasul lui Reggiani. E ceasul maturității. Nebunia yé-yé-ului s-a potolit.

Beatlesii încearcă să toarne conținut în ritmuri și — oameni de afaceri — lansează o jună nevinovată, Mary Hopkins. Barometrul arată mereu «timp frumos» pentru Montand și Brel. «Bătrînii» își mențin sau își recapătă prerogativele în cetate.

În policentrismul vieții moderne, Parisul nu mai e singurul templu unde se consacră gloriile.

Citeodată, după ce le neagă zgomotos, face penitență și le primește, dîndu-le suprema consacrare și un nu știu ce definitiv și clasic.

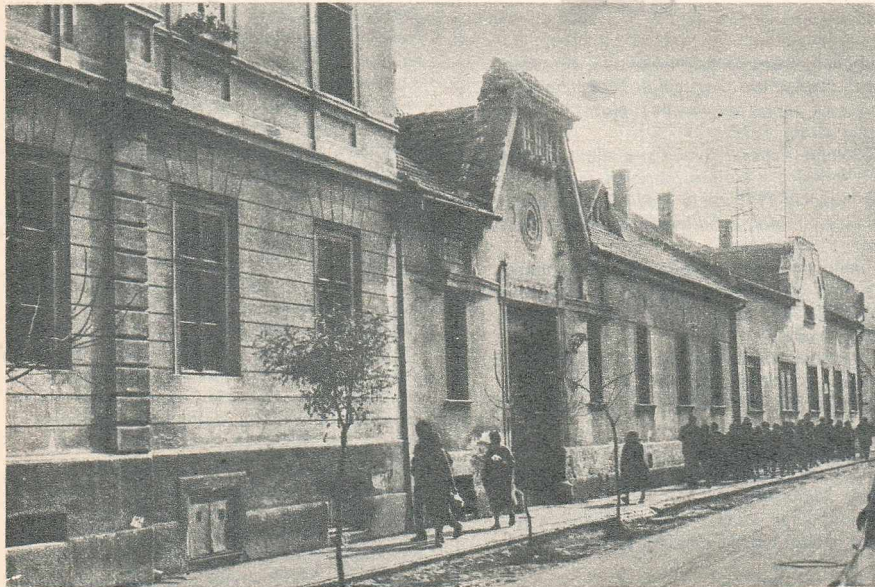
E cazul pictorului american Rauschenberg. Cîți ani au trecut de la scandalul răsunător care făcea cunoscut lumii numele lui, o dată cu premiul internațional cîpătat la bienala venețiană și protestul indignat al criticii franceze! Vreo cinci.

Azi, la «Musée d'Art Moderne» din Paris, «combine paintings»-urile lui se desfășoară într-o mare expoziție care ocupă un șir de săli. Azi, despre discipolul lui Mondrian și prietenul lui Duchamp, meșter al colajelor și combinațiilor, de materiale eteroclitice în asamblări frapante, într-o revărsare de vitalitate care nu-și impune măsură și nu excelează în intelectualitate sau interiorizare, se scrie cu sacerdotală gravitate. Se simte în aer: avem de-a face de-aici înainte cu un clasic al colajelor.

Samuel Beckett, lansat în 1953 de Roger Blin cu piesa «În așteptarea lui Godot», este pus în scenă și jucat tot de acesta — rolul principal: Ham — la teatrul «Alpha 347» cu «Fin de partie». Ține așiful, aproape permanent din 1957, cînd a fost scrisă.

Punerea în scenă, mișcarea, jocul, luminile, totul a cîpătat o patină de desăvîrșire, o șlefuire de briliant negru. Funambulescul tragic, deznădejdea existențială a lui Beckett au devenit clasice. Se simte nevoia unor noi formule în teatru. Ham întrebă: «Se întîmplă ceva?», și Clov: «Ceva își urmează cursul!»

În CEVA se zbuciumă, se ridică și se prăbușesc și talazurile nestatornice, violente, ale modei.

Primul sediu al Consiliului Național Român Central din Arad.

moda *pentru noaptea revelionului*

Rochia aceasta dintr-un crêpe de mătase albă (sau dintr-un voal de mătase montat pe tafta, ori dintr-o stofă moale și subțire) ni se pare potrivită mai ales fetelor tinere. Bustul scurt, falsa centură urcată deasupra taliei, lărgimea ușoară pornită chiar de sub bust, decolteul rotund, modest, se armonizează neașteptat de bine cu mineca lungă, «chemisier». Singura podoabă: nasturi metalici bombați, cu perle mici așezate în inel.

La această rochie cu o croială foarte simplă (fusta ușor încrețită în talie, minecă scurtă, decolteu în jurul gîtului) materialul este cel care trebuie să-și arate frumusețea. Poate fi făcută dintr-un brocart negru, cu fir argintiu în țesătură, sau din dantelă. Rețineți amănuntele: festoanele de la mineci și tiv — urmînd textura materialului — camelia albă din talie, prinsă peste cordonul rulat.

Rochia de revelion e o plăcută pacoste pe capul femeilor: pentru o singură noapte — și tocmai noaptea în care sînt obligate să-și reamintească că s-au «maturizat» cu un an! — consumă ceasuri de griji, de alergătură, de probe la croitoreasă și mai ales de incertitudini. Am primit la redacție mai multe scrisori în care vechi prietene ale revistei ne cer sfaturi cu privire la toaleta lor festivă; și oricît de insistentă, ba chiar dramatică, ar părea uneori rugămintea aceasta («mi-a fost pur și simplu imposibil să găsesc în revistele noastre de modă un model care să-mi placă; vă rog neapărat să mă ajutați dv. cu o sugestie» scrie D.I. din București), să nu o acuzăm de frivolitate cită vreme noi toți dorim ca, în noaptea Anului nou, fiecare femeie să fie cea mai frumoasă, cea mai odihnită, cea mai personal îmbrăcată, cea mai ea însăși.

Dacă e să-i dorim și rochiei dumneavoastră de revelion ceva, v-am sfătui tot la un «mulți ani» sau, mă rog, chiar dacă nu «mulți», în orice caz să-i urăm să trăiască mai mult decît o efemeridă, mai mult decît ceasurile unei singure nopți. Numai că această longevitate a rochiei se află în miinile dumneavoastră: a alege un model care să vă permită apoi a-l îmbrăca liniștită și în alte ocazii, poate chiar mai puțin festive, iată ce ni se pare că nu trebuie scăpat nici o clipă din vedere.

Nu orice revelion ne obligă la brocarturi și lamé-uri, nu orice rochie trebuie să aibă decolteuri adînci și broderii din ștrasuri; nota de eleganță nu vine neapărat din excesul de festivism, din căutarea lui cu orice preț. Un revelion petrecut în cadru mai intim, mai restrîns, nu pretinde aceeași morgă vestimentară ca cea impusă de un revelion desfășurat în cadrul unui restaurant de lux. De la aceste considerente am pornit cînd am ales, pentru dv., aceste patru modele de față, gîndite pentru diverse vîrste, diverse împrejurări (și — desigur — și pentru noaptea Anului nou), pentru diverse siluete.

S. F.

O idee cu adevărat nouă: dintr-un tricot de lînă albă cu dungii egale din lurex auriu, o rochie fără mineci și o tunică foarte lungă, cu o bordură lăță, roșie, lucrată cu croșetul. Se poartă cu multe șiruri de coliere și o broșă care închide tunica, și e la fel de adecvată unei seri de teatru ca și nopții de revelion.

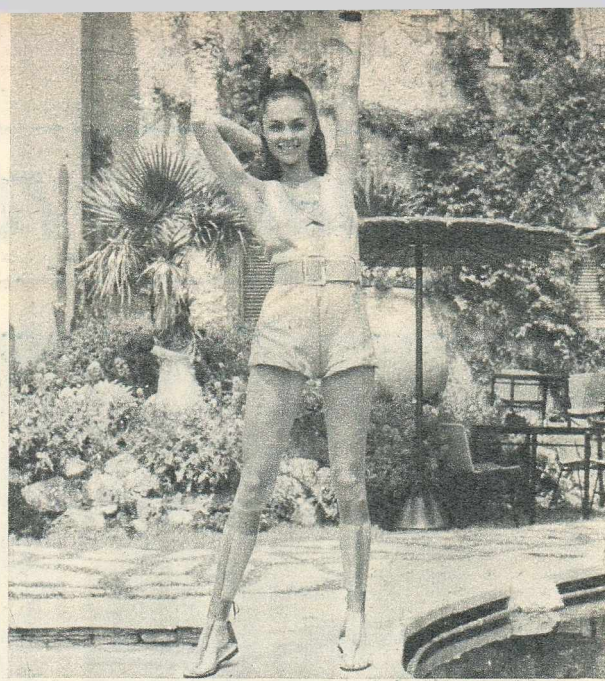

Și o ținută cu deosebire festivă: dintr-o țesătură paietată sau dintr-un lamé prețios, această rochie simplă, cu talia foarte sus și două mici mineci-balon din pene de struț (sau din fire de lînă).

Camilla Sparv, o vedetă în devenire.

Virginia North, robotul nr. 9 în filmul «Unele fete fac și asta».

pe platourile lumii

O familie

Rank Organisation ne prezintă în av

de Magda MIHĂILESCU

Prestigioasa casă de filme engleză, cea a cărei emblema este gongul uriaș lovit din răspuțeri de un atlet, a avut amabilitatea să trimită revistei noastre și cititorilor ei o suită de secvențe — însoțite de un bogat material informativ — desprinse din cele mai proaspete filme realizate în studiourile Pinewood. Bucuriei de a afla știri noi și... absolut sigure i se adaugă aceea de a ne întâlni, prin mijlocirea fotografiilor, cu câțiva dintre actorii iubiți de publicul nostru.

NIMENI NU ALEARGĂ O VEȘNICIE

Dincolo de acest titlu, dat parcă de un om ușor obosit, se ascunde o poveste polițistă, cu punctul de plecare în best-seller-ul lui Jon Cleary «Înaltul împuțernicit». Iar dincolo de povestea polițistă, zăbărețea unor oameni care vor să trăiască departe de minciună, a unor oameni pentru care aflarea adevărului nu este doar o misiune dusă la capăt cu mai mult sau mai puțin sînge rece.

De altfel, aventura goală nu l-a interesat niciodată pe regizorul Ralph Thomas, arășamentul său față de «detective-story» fiind dictat de altceva: posibilitatea de a te apropia de semenii pe căi mai puțin obișnuite. Cartea lui Jon Cleary a pus la îndemina cineaștilor un astfel de subiect.

Pe scurt, despre ce este vorba: detectivul australian Scobie Malone (Rod Taylor) este trimis la Londra cu ordinul de a-l aresta pe compatriotul său, James Quentin (Christopher Plummer), «înalt împuțernicit» la o conferință internațională. Acuzatia: cu ani în urmă, Quentin și-ar fi omorât nevasta. Evidența faptelor fusese dobîndită de un vechi dușman politic al eroului nostru, nici mai mult, nici mai puțin decît în timpul absenței sale din țară. Presupunul ucigaș nu neagă nimic dar refuză să se întoarcă imediat în Australia: «M-au așteptat atîta vreme, nu mai are nici o importanță o zi, două în plus». Obligat să-și păzească prizonierul, Malone are prilejul să-l cunoască îndeaproape. Și nu numai pe el, ci și pe oamenii din preajma lui: pe actuala sa soție, iubitoarea Sheila (Lilli Palmer), pe Lisa, secretara particulară (Camilla Sparv) — ușor amoroasă de șeful său, ca mai toate secretarele din filme — pe enigmatică Madame Cholom (Daliah Lavi), o așa-zisă prietenă a familiei. Urmărindu-l pas cu pas pe Quentin și intrîndu-i în casă timp de trei zile, detectivul începe să se îndoiască că ar avea în față un asasin, într-atît de integru i se pare caracterul acestuia, om deschis spre prietenie și dragoste.

Îndoielile sale vor căpăta un temei și mai puternic atunci cînd își va da seama că în Londra viața «înaltului împuțernicit» este serios amenințată: ca prin minune îl salvează de la două atentate, de a căror punere la cale exotica Madame Cholom nu este de loc străină. Convinș că nu are de-a face cu un criminal, că la mijloc se află o inscenare născută din dorința de răzbunare a unor dușmani, Scobie Malone își imploră prizonierul să-i spună adevărul. Numai că atunci cînd îl va afla nu-i va mai fi de nici un folos. Presupunînd că filmul va fi cumpărat cîndva, nu ne atingem de final, prelungînd — așa cum se cuvine — curiozitatea virtualilor spectatori și respectînd dreptul lor la surpriză. Dacă există...

HUGH DRUMMOND REVINE

Vara aceasta a fost rodnică pentru domnul Ralph

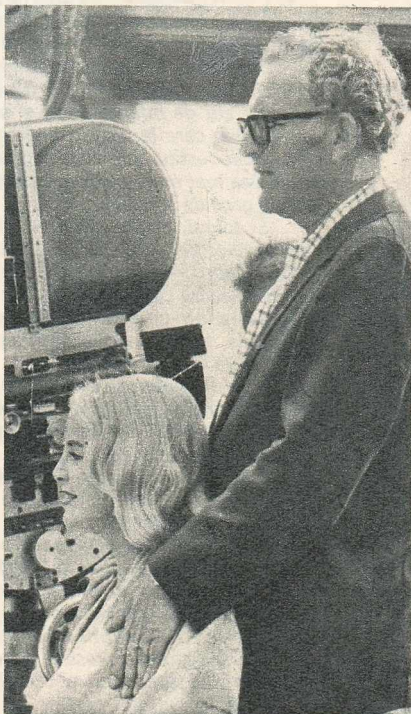
almer și Christopher Plummer).

remieră

detectiv! (scenă din «Unele fete fac și asta»).

Hugh Drummond și dușmanele lui de moarte. Helga și Pandora (Richard Johnson, Daliah Lavi și Beba Loncar).

Regizorul Ralph Thomas pe platou: în fața sa, debutanta Sydney Rone.

Thomas. «Unele fete fac și asta» este titlul celui de-al doilea film despre a cărui realizare, sub conducerea domniei-sale, am fost încunoștințați. De fapt, pelicula în cauză este o continuare a unui film, «Mai periculos decât bărbatul», cel care a lansat un erou modern îndrăgit de publicul englez, Hugh Drummond, tip cuceritor, purtător fericit al unei distincții «foarte romantice și foarte britanice» (Richard Johnson). Un fel de «Sfântul» la dispoziția căruia s-a pus de data asta un ecran mare. Chemat urgent dintr-o călătorie de plăcere cu tânăra sa prietenă Flicky (Sydney Rone), Drummond primește misiunea de a prinde pe autotii unui complot urmărind să saboteze prestigiul noului avion supersonic englez SST-1. Punându-și în joc toată iscusința, fermecătorului erou nu-i va fi tocmai greu să-l descopere pe mai vechiul său dușman Carl Petersson (James Villiers), cel care opera ajutat de un întreg harem de fete-roboti — se înțelege, una mai atrăgătoare decât alta — care, la o simplă apăsare pe buton, executau de toate: preparau cocteiluri, găteau, puneau masa, ucideau, înotau, iubeau etc. Nu începe nici o îndoială că Hugh Drummond va ține piept, ca un adevărat detectiv din zilele noastre, brutalității lui Petersson, după cum va face față, ca un perfect gentleman, multelor ispite încarnate de fetele-roboti, fete ideale de altfel. Nici una, nici alta n-a fost o treabă ușoară, dar totul se termină exact așa cum îi stă bine unui «thriller curgător și sofisticat», după cum ne-a fost anunțat filmul de mai sus.

ÎN CONTINUARE: DOCTORUL

«Carry on» («Continuare») este numele unui serial comic a cărui realizare a început cu vreo 10 ani în urmă, autorii fiind producătorul Peter Rogers și regizorul Gerald Thomas. După cite am înțeles, episoadele sus-numitului serial sînt niște fresce hazlii ale apucăturilor din diferite medii sociale. Pentru informare, citeva titluri: «Sergentul», «În continuare: doica», «În continuare: profesorul», «În continuare: cow-boy-ul» etc. Ultimul ieșit de pe porțile studiourilor Pinewood, «Carry on doctor» este

caracterizat de către scenaristul Talbot Rothwell drept «o panoramă — văzută din pat — a vieții de spital». Relațiile medici-pacienți sînt privite dintr-un unghi cît se poate de lipsit de gravitate, nici unii, nici alții nefiind iertați de anumite sfichiuri satirice. În rolurile principale: Frankie Howard, Kenneth Williams, Anita Harris, Barbara Windsor, Jim Dale.

CITEVA CUVINTE DESPRE ACTORI ȘI REGIZORI

ROD TAYLOR. Mucalitul actor de origine australiană (s-a născut în orașul Sydney, la 11 ianuarie 1929) interpretează pentru prima dată rolul unui compatriot; celelalte personaje din cariera sa fiind americani mai mult sau mai puțin sadea. Hotărîtoare pentru destinația sa a fost întâlnirea cu Laurence Olivier care, în timpul unui turneu în Australia, l-a remarcat într-o trupă de amatori. La sfatul acestuia urmează o școală de artă dramatică, iar după cîteva ani criticii l-au desemnat drept cel mai bun actor australian. Drept recompensă a primit o călătorie la Londra. În drum spre capitala Angliei s-a oprit însă la Hollywood de unde se pare că i-a fost greu să plece. Desprind m din filmele sale: «Încețaii cu teroarea», «Șapte mări pînă la Calais», «Un cuib de vultur», «Mășina timpului», «Păsările» (regia A. Hitchcock) «Duminică la New York», «Tînărul Cassidy», «Nu deranjați», «Lichidatorul», «Mercenarii», «Aleargă, erou, aleargă».

CRISTOPHER PLUMMER. «Eddie Chapman» și «Căderea Imperiului roman» ne-au făcut cunoștință cu acest actor despre care se spune că este unul dintre cei mai buni interpreți shakespearieni din lume. Născut la Toronto (Canada) în anul 1929, la 13 decembrie, Plummer fusese destinat la început unei cariere de pianist. Chipul său, extrem de mobil, capabil să treacă într-o clipă de la umor la tristețe, a atras însă atenția unor profesori de teatru. Nu le-au trebuit mult timp ca să-l convingă pe tînărul muzician să-și schimbe gîndul. În 1953, aflat într-un turneu în Statele Unite, i se propune

(Continuare în pag. 24)

NEW YORK - ORASUL DE AZI

Corespondență specială (II) de la Silviu BRUCAN

Toamna aceasta New Yorkul a avut o perioadă critică. Orașul în care s'îmbulzesc în fiecare dimineață cei peste opt milioane de locuitori, circa patru milioane veniți la lucru din suburbii și vecinătăți și câteva sute de mii din restul țării, congestionând traficul pe străzi și pe trotuare, a cunoscut succesiv și simultan greve ale gunoierilor, care au lăsat pe străzi mormane de gunoi revă sate din cutiile cilindrice de metal, împrăștiind o duhoare care te trăsnește amenințările de grevă ale pompierilor care refuzau să mai inspecteze pompe de pe străzi și clădirile și anunțau că nu vor mai răspunde la alarme de incendii acțiunea a 2 000 de polițiști care au ramas demonstrativ acasă sub motiv că a gripă asiatică și greva a 58 000 de învățători din Brooklyn, care au lăsat timp de lună peste un milion de copii vagabondind pe străzi fără rost. Sentimentul acest oraș-moloh a crescut atât de imens încît viața lui urbană scapă de sub control și nu mai poate fi stăpînită s-a transformat într-o malaise, la un pas de disperare. Grevele și amenințările cu greva au relevat conflicte adinci nu numai între muncitori și patroni sau primărie, ci și între albi și negri, pături mijlocii și săraci. Pfi și energicul primar Lindsay, covrșit din toate părțile, a declarat: «Problema este dacă vom putea supraviețui ca oraș».

A intrat în folclor constatarea că în New York trăiesc mai mulți irlandezi decît în Dublin, mai mulți italieni decît în Veneția, mai mulți evrei decît în Tel Aviv. El era dat ca pildă a marelui «creuzet» în care milioane de imigranți aparținînd celor mai diferite naționalități au fost transformați în americani. În realitate problema este departe de a fi rezolvată. Dacă pe avenues-urile elegante domnesc semințiile anglo-saxone, în Downtown sînt cartierele sărăcicioase unde stă polonezi, unguri, italieni și tot acolo se află Chinatown. Ele formează insule etnice bine definite, așa-numitele «vecinătăți» în care fiecare caută să reproducă ritmul de viață, obiceiurile și tradițiile din locul de baștină. Pe latura vestică a Parkului central, în spatele bulevardului ale cărui apartamente luxoase privesc și vegetația naturală și stîncile parcului, se află cartierul cu case dărăpănate, ghesuite și murdare pe care l-a făcut celebru în toată lumea muzica lui Bernstein din «West Side Story». Aici colcăie o viață umană tulbură, iar legiunile de șolani (nouă la un om) se plimbă ziua în amiaza mare printre dărîmături și slums-uri.

La nord de parc se întinde cartierul portorică, iar mai departe Harlemul ghetoul negru. Masa compactă a evreilor s-a concentrat în Bronx și Brooklyn. Pe strada 86, marșurile în cadență, «café Hindenburg», vitrinele cu crenvurșuri bere sugerează că aici s-au aglomerat nemții. Poate singurul loc în care au dispărut aceste delimitări naționale este cartierul Bowery, unde oamenii sînt de decăzuți și nenorociți încît nu le mai arde de așa ceva. L-am revăzut pe acela «stradă a oamenilor uitați» pe aceia care i-au făcut faima. Întîși pe trotuar treptele din fața caselor sau virilii prin ganguri pentru a se apăra de vîntul revînzîndu-și paltoanele și ghețele pentru a-și cumpăra «booz»-ul favorit, amestec de vin ieftin și spirit, sau certîndu-se între ei fără convingere, deoarece știu că n-au nimic de cîștigat. Un bătrîn scormonește într-o ladă de gunoi (înștă taneu pe care-l întîlnești și în cartierele de lux), altul duce pe umăr un sac zdrețaros. Pe figura lor aceeași privire pierdută, dar puțin ironică. Ei știu că turcii vin să-i vadă ca pe o curiozitate a orașului și de aceea salută complice și cu mișcare a minii aproape ștregărească dar bațjocoritoare.

Caracterul cosmopolit al orașului se exprimă în modul cel mai ostentativ în cele peste 20 000 de restaurante risipite peste tot și deseori înghesuite una lângă alta. Aici găsești de la «sukiyaki» japonez, pe care-l mîncînci cu betișoare la «coq au vin» și «crêpes Suzette» — pe care însuși patronul le prepară amestecuri subtile și cu un foc care trezește invidie — la borș cu «piroschi» «zabaglione», iar pe străzi se consumă tone de «hot-dogs» și «Hamburger», «pizza» și «bege».

Naționalul se divizează însă în funcție de bracket — categoria de venituri. La restaurantele Lutece sau Pavillion, vestite pentru haute cuisine, trebuie să îmbrăcat în smoching și cu cel puțin 50 de dolari în buzunar. De fapt cei care frecventează nu poartă la ei decît numărul contului de bancă pe un mic carton lucios cu litere și cifre în relief, ceea ce pare a fi de ajuns. Cei mai puțin favorizați de jocul «posibilităților egale» se îngrămădesc la automate cu miroas de mărșină ca «Raiul chiftelelor» sau «Calul nebun», unde înainte de a intra privesc prețurile mîncărurilor așiate pe geam și-și numără mărșunșul din buzunar.

În ultimii ani, orașul zgîrie-norilor s-a îmbogățit cu restaurante la etaj, 50. Geamurile imense prin care privești luminile, oamenii și mașinile care aleargă pe străzi îți dau impresia că te afli suspendat undeva în aer. Aici privești este tot atît de importantă ca și cîna, combinație care-ți apare mai clară în momentul cînd chelnerul îți prezintă nota de plată. În Tower Suite, care se află la ultimul etaj al clădirii «Time and Life», decorul și plantația se schimbă după anotimp, ceea ce de asemenea se adaugă la nota de plată.

Dacă cumva te afli pe o stradă centrală la ora prînzului, lumea care coboară din mensele clădirilor pentru a lua masa inundă trotuarele și se îmbulzește cu zgomot atît de infernal, încît ai senzația că ești prins într-un uriaș furnicar muște țete care te trîg în direcții absolut nedorite și uneori te împing în urd din micile restaurante care se găsesc cu duimul în cartierele comerciale și băncare. Cea mai mare desime umană pe metru pătrat generează cu adevărat fenomene greu de stăpînit.

Și totuși, niciieri omul nu este atît de izolat, de singuratic, ca aici, în mijlocul milionelor de semeni ai săi. «Mulțimea singuratică» — titlul unui studiu sociologic celebru — a surprins perfect această alienare la pătrat. Este proverbial că newyorkezilor care trăiesc în blocuri zeci de ani fără a-și cunoaște vecinii. Dacă intri seara într-unul din micile localuri denumite taverne, noțiune destul de respectabilă, vei găsi aici bărbați sau femei care stau ore întregi la bar pe scaune înalte fără a scoate un cuvînt.

Între doi tineri, pe care evident nu-i cunoaște, șade o doamnă nici tînără, nici bătrînă, purtînd fără pic de cochetărie o îmbrăcăminte parcă mai la locul ei decît pe stradă. Cafeaua stă neatinsă, femeia privește drept înainte, cu surditate stereotip, lipsit de veselie, al americanului binecrescut. Deodată, cu un efort vizibil, adresează o remarcă banală vecinului din dreapta. Răspunsul este la fel banal. Încearcă apoi cu vecinul din stînga. Răspunsul este scurt, dar politic. Pare că femeia face un efort ca să se trezească dintr-o somnă toropeală, găsească un fir care s-o lege de viață, fie și cu oameni complet străini. Deodată ea își lasă capul în mîini și începe să plîngă liniștit. Cei din jur continuă să soarbă băuturile ca și cînd n-ar observa nimic. După un timp, doamna își ridică fruntea și începe să invertească lingurița în ceașcă, străduindu-se să-și potrivească iarăși pe buzele tremurînde surșul politicos de la început.

Un newyorkez povestea recent că surprinzînd un hoț în magazinul său cu alimente și rostogolindu-se cu el în luptă, pe stradă, trecătorii nu le-au dat nici atenție. El își amintea perfect că un bărbat bine îmbrăcat, cu o servietă în mîna și trecut peste cele două trupuri încăierate, ca și cum ar fi sărit peste un obstacol natural. Mulțimea de pe stradă nu-i lăsa loc ca să-i ocolească pe cei doi niștri prin dreapta, nici prin stînga.

Sărăcie în mijlocul bogăției, singurătate în mijlocul mulțimii.

Și Harlemul e New York, dar mai puțin turistic.

Așa poate arăta orașul cînd gunoierii fac grevă.

directorul atacă

de Felicia ANTIP

Pe adresa revistei «Flacăra» a sosit o scrisoare semnată de Alexe Constantin, director al Școlii generale nr. 47 din București.

Pe un ton care nu admite replică, omnia - sa susține că arăt emisiunea «Transfocator» (din 31.VII) cit și articolul «Text și subtext» («Flacăra» nr. 689) sînt în contradicție cu realitatea. «Aceasta ca urmare a intervenției unor persoane interesate în compromiterea mea, fapt deosebit de grav, care a creat o atmosferă nefavorabilă creată de activitatea corpului didactic mi-a adus grave prejudicii morale». În concluzie, întrebă: «Ce măsuri disciplinare au luat împotriva tov. Felicia Antip, care a semnat articolul în discuție și care, abuzînd de încrederea dv., a confundat coloanele revistei, transformîndu-le în calomnii și invenctive (sic!) la adresa unor oameni care au încercat să pună ordine în instituția care li s-a încredințat să o conducă?»

Cititorii noștri își amintesc, poate, excelentul «Transfocator» din 31 iulie. Pe treptele unei școli din Capitală, o femeie în vîrstă, căreia i se interzisese accesul la locul ei de muncă, se plîngea de persecuțiile îndurate. După 25 de ani de activitate în funcția modestă de secretară, ani în care nu numai că nu a fost sancționată vreodată pentru vreo abatere, dar fusese premiată regulat pentru conștiinciozitatea ei, la patru ani după ce fusese avansată în funcția de secretar-șef este anunțată brusc, fără nici un avertisment, că i s-a desfacut contractul de muncă. Ea înțelege totuși motivele acestei samavolnicii: e nepopulară pentru că a sesizat organelor ilicite neregulile financiare comise și conducerea școlii. Ce face un om într-o asemenea situație? Se adresează indicatului chemat să-i apere drepturile. Spre cîntecul lor, tovarășii din conducerea Sindicatului lucrătorilor din învățămînt acționează prompt, încercînd să determine anularea măsurii ilegale. Se lovesc însă de împotrivirea categorică a celor ce hotărîseră destituirea. Paulina Teodoru se adresează artiștii și, după cum era și firesc, obține câștig de cauză: prin sentința civilă nr. 2.129 a Judecătorei sectorului 3, în 11 iulie 1968, se decide reîncadrarea ei în muncă în funcția avută, cu precizarea că Inspectoratul școlar al municipiului București — inspector școlar ef sectorului 3 este obligat «să plătească contestatoarei Teodoru Paulina salariul cuvenit pe 45 de zile, precum și 100 lei cheltuieli de judecată». Dar la 6 iulie, data la care «Transfocatorul» vizitase școala nr. 47, Paulina Teodoru continua să nu fie primită în interiorul ei. Două imagini au frapat în mod deosebit pe telespectatori. Femeia persecutată pe treptele școlii și penibila scenă a discuției dintre reportera Carmen Dumitrescu și directorul școlii, Constantin Alexe. Reportera se străduia să obțină răspunsuri la întrebările lare, simple. Fără nici un rezultat. În fața ei, pe scaun, un om aparent incapabil să formuleze fraze coerente, necheate, își ferea nervos privirea și îi înghițea cuvintele. «Răspunsurile» lui aveau doar o vagă legătură cu întrebările. Ele constau din invocarea numerelor de înregistrare a unor hîrtii care nu i-au fost aduse la cunoștință a termenul legal și ar putea fi rezumate prin expresia «Nu știu, n-am auzit, nici pe-acolo n-am trecut». Auzăria lui Constantin Alexe pe micul ecran a fost, dacă privim lucrurile din unghiul reporterului de televiziune, o lovitură pe care viața o prilejuiește cel mai des de rar autorilor «Transfocatoru-

lui». În fond însă, ceea ce am văzut pe micul ecran era extrem de trist, revoltător. Cronicarul de televiziune a considerat de dator să se dea glas cutremurării tuturor celor care au aflat că direcția unei școli din Capitală poate fi încredințată unui asemenea om. Portretul său moral era însă, recunoscut, incomplet. El se baza pe impresia directă și pe informațiile furnizate de emisiunea de televiziune, evident nu pe «intervenția unor persoane interesate în compromiterea» eroului ei și nici pe alte date informative.

Dacă organele de resort ar fi luat, îndată după sesizarea televiziunii, măsurile care se impuneau de urgență, și în primul rînd reintroducerea ordinii legale și a unui climat moral corespunzător la școala nr. 47, probabil că problema ar fi putut să fie considerată închisă.

Oricît ar părea însă de incredibil, lucrurile au rămas exact în același stadiu, iar directorul Constantin Alexe, convins de impunitatea sa, a trecut la ofensivă. Pe adresa televiziunii, a redacției ziarului «Munca» (primul care sesizase neregulile de la școala nr. 47) și a revistei «Flacăra» au început să curgă anonimele. Anonime «semnate»: «un grup de cadre didactice», «profesor pensionar Popescu», «Aurelia Bădescu» ș.a. Și, încă mai grav, scrierile semnate de grupuri de elevi și absolvenți ai școlii nr. 47. S-ar putea ca o analiză grafologică să stabilească faptul că scrisorile nu sînt scrise chiar de mîna semnatarilor. Din respect pentru cititorii noștri voi reproduce acuzațiile ultra-groase la adresa persoanelor din conducerea Sindicatului lucrătorilor din învățămînt, din televiziune și presă, care și-au permis să nu aplaude activitatea directorului Constantin Alexe. În toate revin însă aceleași idei și argumente, revelatoare, cred, pentru profilul moral al autorilor (sau autorului) lor.

Iată, de pildă, ideea grandomană a o critică la adresa directorului «lovește în același timp într-un om ce are o facultate, într-un om care a fost verificat atît de partid cît și de inspectorate înainte de a-i atribui funcția de director». Sau: «Problema prezentată la «Transfocator» nu este minoră. Ea aduce prejudicii grave întregului învățămînt, disciplinei în școli, corpului didactic, încrederii în organele de propagandă — televiziune, radio, presă».

Uneori agramatismul expresiilor este desăvîrșit: «Nu este oare cazul să ne întrebăm a cărei mîna este întreaga acțiune?» Pentru tonul injuriilor, și mai mult încă, pentru stilul incredibil de paragițos este caracteristică apostrofa pe care mi-o adresează inexistentul «profesor pensionar Popescu»: «Cred că îți este rudă că altfel nu erai atît de imbecilă și să nu-ți dai seama cum se realizează un Transfocator. Cum de pari naiv?» Nu cumva umbli cu substiturii?»

Obsesia legăturilor de rudenie și a «relațiilor» în general revine sistematic. O explică, de altfel, următoarea frază: «Prin comportarea acestei secretare se poate deduce foarte ușor că numai prin relații a putut obține prezentarea situației sale. Și de fapt cam așa cred că și este — căci altfel nu se lovea într-o instituție, în organe de partid — în inspectorate, în minister chiar — pentru un singur om». Ideea edificului de instituții sprijinit pe umeri directorului Alexe și în pericol de a se năruși dacă el ar fi cumva atins n-o citim aici pentru prima oară. Dar citatul exprimă și o nedumerire sinceră: cum se poate face atita zarvă

«pentru un singur om»? Spiritul de dreptate este o noțiune străină «autorilor». Bizuindu-se el însuși pe un frate inspector de cadre în Ministerul Învățămîntului, care a încercat să exercite presiuni chiar și asupra comisiei corpului de control al ministrului, Constantin Alexe vede pretendenți numai rude. Redactora C. Chiriacescu de la ziarul «Munca», prima care a cerut printr-un articol repararea nedreptății comise Paulinei Teodoru, a devenit automat «nepoata» acesteia. Tovarășul Mateiescu, vicepreședintele tribunalei care a pronunțat sentința de reîncadrare, li este «cumnat». Carmen Dumitrescu, semnatară «Transfocatorului», e de asemenea rudă cu Paulina Teodoru, ca și Laurențiu Dragomirescu, membru în Comitetul executiv al Sindicatului lucrătorilor din învățămînt. Iată deci că am căpătat, indirect, o familie numeroasă, despre care n-am știut pînă acum nimic și cu care va trebui să fac neapărat cunoștință.

Ținînd seama de plîngerile semnate și anonime cu care au fost bombardate, conducerea Radioteleviziunii și Sindicatului lucrătorilor din învățămînt l-au rugat pe tovarășul Ștefan Bălan, ministrul învățămîntului, să dispună efectuarea unei anchete pentru a se stabili în ce măsură au fost veridice faptele prezentate de «Transfocator» și care este situația în prezent. S-a dispus constituirea, în acest scop, a unei comisii formate din organele corpului de control al ministrului din Ministerul Învățămîntului și un reprezentant al Radioteleviziunii. Referatul de 6 pagini al comisiei, semnat de inspectorul principal Vlăsa Ilie și contrasemnat de Bindiu, șeful corpului de control al ministrului, ajunge la concluzia că semnalarea «Transfocatorului» a fost în esență justă — «De toate neregulile este vinovat, în primul rînd, directorul școlii» — cu mențiunea că ar fi trebuit să se scoată mai mult în evidență vina inspectorului școlar municipal și a Inspectoratului sectorului 3.

Dintre măsurile preconizate de comisie, cea mai importantă este formulată astfel: «Să fie schimbat din funcția de director tov. Alexe Constantin și considerăm că ar fi utilă plecarea sa definitivă din școala la o catedră dintr-o altă unitate de învățămînt periferică. De asemenea, conform normelor legale, tov. Alexe Constantin trebuie să i se rețină suma primită ca premiu după sancționare».

Referatul este datat 6. XI. 1968 și trebuie să sperăm că, cel puțin de data aceasta, măsurile propuse vor fi, în sfîrșit, aplicate.

Dincolo însă de cazul Alexe, autoritățile școlare municipale și Ministerul Învățămîntului ar trebui să analizeze și unele aspecte colaterale, dar poate încă și mai importante ale problemei: la 20 noiembrie, deci la mai bine de patru luni de la pronunțarea sentinței definitive, Paulina Teodoru nu și încasase drepturile bănești, adică salariul pe 45 de zile, plus 500 de lei cheltuieli de judecată. Neexecutarea unei sentințe judecătorești la atita vreme de la pronunțarea ei, în absența unui recurs în supraveghere cu suspendarea sentinței, reprezintă o ilegalitate flagrantă pentru care vinovații vor trebui pedepsiți.

Cu directorul Constantin Alexe n-am terminat încă. Sau mai curînd n-a terminat el cu noi. La caracteristicile sale morale prezentate mai sus se mai adaugă una: e procesoman. Am aflat că a și intentat primele acțiuni penale împotriva celor ce l-au criticat și are în pregătire și altele. Așteptăm!

DIALOG CU CITITORII

Ne miră că cititorul nostru Cornel Păunescu n-a aflat că de mulți ani «Flacăra» nu mai publică poezii. Socotim că numeroasele și excelentele reviste literare care apar în mai toate colțurile țării (ca să nu mai vorbim de București) oferă un cadru competent și cuprinzător pentru toți cei inspirați de muze, permițîndu-ne astfel și nouă să ne consacram paginile altor teme cerute de cititori. Dar mă tem că, chiar dacă am fi publicat versuri număr de număr, oda pe care tov. C. Păunescu o închină lui Eminescu tot n-ar fi văzut lumina tiparului. Sînteți încă foarte departe de poezie, tovarășe C. Păunescu; n-ați depășit încă faza bunelor intenții. Pînă una-alta, n-ar fi rău dacă ați citi mai mult, dacă ați căuta să pătrundeți mai bine sensul cuvintelor, dacă v-ați strădui, măcar, să învățați ortografia. Mai mult respect pentru limba română, iată primul omagiu pe care ar trebui să-l aduceți maestrului inegalabil al cuvîntului românesc.

Tiberiu Vlad din Constanța, care ni se recomandă drept posesor al unei formidabile colecții filatelice pe tema «Navigatori cosmici», ne oferă un ciclu de 7 (șapte) reportaje astrofilatelice sau filateloastro-nice. Ni-e greu, tovarășe Vlad, să ne angajăm pentru un serial atît de lung. N-ați vrea, mai bine, să încercați trimiterea unui singur reportaj, nu prea lung, și care să cuprindă într-adevăr lucrurile cele mai deosebite și mai puțin cunoscute?

Cititorul nostru Virgiliu Munteanu din Luduș, jud. Mureș, în cei 17 ani de cînd este șofer a străbătut (cum e și firesc) sute și sute de mii de kilometri pe toate drumurile țării. Deși, sperăm, mereu atent la regulile de circulație, tov. Munteanu n-a rămas insensibil la frumusețile peisajelor străbătute și, pasionat pentru tot ce e frumos și insolit, caută acum și în paginile revistei pe care o citește din 1957 cit mai multe reportaje de călătorie din țară și de peste hotare. Mulțumindu-i pentru frumoasa dumisale scrisoare, îl asigurăm că vom ține seama de sugestiile pe care ni le dă și care corespund, de altfel, propriilor noastre preocupări.

În continuare, foarte mulți cititori (mai ales tineri) ne cer adrese ale unor artiști și cîntăreți de muzică ușoară. Îi rugăm să aibă răbdare; pe măsura posibilităților (ne gîndim, desigur, în primul rînd la artiștii români) le vom satisface dorințele. Frustrînd aceste scrisori, nu ne putem însă opri cîteodată anumite reflecții asupra deșertăciunii sau măcar a instabilității pasiunilor omenești. Iată un exemplu: un cititor din Timișoara ne-a rugat, acum cîteva luni, să-i trimitem adresa lui Cornel Fugaru, ceea ce am și făcut. Numele talentatului animator al formației Sincron era însoțit, în scrisoarea cititorului, de cele mai incandescente adjective; s-ar fi părut că în cazul în care O.N.U. ar fi adoptat, în sfîrșit, proiectata reformă a calendarului, anii vieții oamenilor ar fi trebuit socotiți I.C.F. și d.C.F. (adică, înainte de Cornel Fugaru și după...). Dar, nenorocire! Idolul n-a răspuns zelosului admirator. Și iată ce ne scrie, acum, cititorul M.H.: «Aș vrea să știu motivul. Sper că nu e prea mîndru ca să trimită admiratorilor fotografii cu autografe, deoarece, la drept vorbind, nu-i chiar așa de renumit» (observați prăbușirea!). Iar cîteva rînduri mai jos se spune: «Cornel Fugaru, care nu-i decît un simplu dirijor al orchestrei». Sic transit...

În locul unor asemenea diferențe de temperatură, mai că am prefera părerea cititorului Ioan Georgescu, tot din Timișoara (dar acesta, pensionar, în vîrstă de 65 de ani), care răspunde bătrînește la întrebările redacției privind artiștii cei mai buni ai anului 1968: «Eu îi găsesc buni pe toți, căci fiecare se străduiește să fie cel mai bun, și mai depinde și de rolul ce-l are»...

Un cititor anonim (de ce?) ne întreabă în care județ se vorbește cel mai corect românește. Se știe că la baza limbii literare a stat graiul din nordul Munteniei (Țîrgoviște) și sudul Transilvaniei (Brașov). Limba noastră a fost dintotdeauna o limbă unitară, pe teritoriul României neexistînd de fapt dialecte; astăzi, datorită creșterii considerabile a nivelului de instrucțiune și cultură, acest caracter unitar s-a accentuat. De aceea, poate n-am greși dacă am răspunde că județul în care se vorbește cel mai corect limba română este cel în care există cel mai ridicat nivel de școlarizare. Consultați Anuarul statistic...

Tînăra noastră cititoare Mariana Vasilescu din Orașul Nou Orșova, jud. Mehedinți, vrea să se specializeze în psihologie și ne roagă să-i trimitem anumite indicații bibliografice. O vom face cu plăcere. Cit despre intenția dumisale de a traduce un vechi tratat de frenologie, ea ni se pare cel puțin temerară. Chiar dacă ar stăpîni la perfecție limba franceză (oare așa stau lucrurile?), traducerea unei asemenea lucrări presupune o profunde cunoștințe de specialitate, pe care, din cîte am înțeles, tovarășa Vasilescu abia de acum încolo urmează să și le însușească. Și apoi, teoriile lui Lavater și Gall sînt cel puțin prăfuite... Intenția însă, de o juvenilă îndrăzneală, rămîne demnă de toată lauda.

H. DONA

ROTE KAPELLE (I)

de Sergiu VERONA

Himmler nu avea o singură reședință oficială. Multiplele sale funcții îl legau de mai multe orașe. La Berlin, ca Reichsführer SS și ministru de interne. În Prusia Orientală, în apropierea cartierului general al lui Hitler. Altă reședință — la Jitomir, în perioada războiului împotriva Uniunii Sovietice.

În acea dimineață de iulie 1942, un curier special venit din Berlin i-a înmănat un dosar cu obișnuita inscripție: «Ultrasecret — pentru informarea Reichsführerului SS Heinrich Himmler». Himmler puse dosarul pe masa lui de lucru, rezolvă câteva hîrtii și apoi se cufundă în lectura documentelor cuprinse în el. Dosarul era destul de voluminos, conținînd cîteva rapoarte ale Gestapoului, ale Funkabwehrului (secția radio a contraspijonajului militar), însoțite de opiniile lui Müller, șeful Gestapoului, și ale amiralului Canaris. În plus, copii a numeroase telegrame cu însemnele secției de descifrare matematică...

Pe măsură ce parcurgea filele, fața, de obicei imperturbabilă, a lui Himmler, figura sa de «institutor pedant de provincie» — cum îl descriau contemporanii — exprima o nesfîrșită mirare. Își scotea ochelarii, îi punea la loc. Nervozitatea era ușor de ghicit.

Într-adevăr, avea motive suficiente. Să aruncăm o privire în dosarul cu inscripția «Geheim». Printre altele erau inserate textele următoarelor telegrame:

«Coro către Director. Sursă: Maria.

Artilerie grea provenind din Königsberg, în drum spre Moscova. Baterii grele de coastă imbarcate la Pillau — aceeași destinație».

«Coro către Director. Sursă: Gustav. Pierderile unităților blindate pe frontul de est ating, în ce privește materialul, dotarea a 11 divizii».

«Coro către Director. Sursă: Arwid.

Hitler a ordonat cucerirea Odesei înainte de 15 septembrie. Acțiunile de întinzere a aripii de sud au provocat mari perturbări în dispozitivul de atac german. Informația provine de la un ofițer din OKW».

«Coro către Director. Sursă: Moritz. Planul II este în vigoare de trei săptămîni. Obiectivul probabil — atingerea liniei Arhanghelsk-Moscova-Astrahan pînă la sfîrșitul lui noiembrie. Toate mișcările de trupe sînt executate conform acestui plan».

«Coro către Director.

Mașinile companiilor de propagandă așteaptă la Briansk de la 19 octombrie intrarea trupelor germane în Moscova, prevăzută pentru 20 octombrie».

«Coro către Director. Sursă OKW via Arwid.

Pe frontul de est majoritatea diviziilor germane sînt greu încercate de pierderile suferite, epuizîndu-și potențialul uman normal. Soldații care au primit o instrucție completă nu reprezintă mai mult de un procentaj minim. Întăririle sînt constituite din soldați care au fost instruiți 4—6 luni».

Sursa majorității telegramelor reiese chiar din text; destinația, de asemenea. Din inima Germaniei hitleriste, din chiar vîrfurile dispozitivelor militare naziste un șuvoi neîntrerupt de informații secrete se îndreptau spre Moscova!

Himmler întrerupsese lectura, apăsă pe un buton și dădu cîteva dispoziții urgente.

«În iulie 1942 — avea să reconstituie această scenă peste aproximativ 10 ani Walter Schellenberg, șeful contraspijonajului nazist — Himmler a ordonat ca eu și cu Müller să ne prezentăm la cartierul său general din Prusia Orientală, înarmați cu un raport complet asupra chestiunii Rote

^{*)}Din volumul «Arhive secrete» în curs de apariție la Editura tineretului.

Kapelle. Aveam doar cîteva ore la dispoziție ca să pregătim raportul».

Schellenberg și Müller sosesc cu un avion special și, spre surprînderea lor, îl întîlnesc și pe Canaris. Discuția cu Himmler este violentă, acesta cerînd «închiderea eficientă» a afacerii și declarînd interlocutorilor săi că-i va prezenta lui Hitler un raport propriu.

«Hitler a fost atît de tulburat de raportul prezentat și de trădarea pe care o vedea — afirmă Schellenberg — încît n-a vrut să vadă pe nimeni, nici pe Canaris, nici pe mine...»

Totuși s-a păstrat un fragment din declarațiile lui Hitler, inclus în stenogramele convorbirilor sale zilnice:

«În prezent indivizii care fac spionaj sînt recrutați în principiu fie din păturile «bunei societăți», fie din rîndurile proletariatului... Mijlocul cel mai eficient de a combate spionajul va fi de a le da să înțeleagă celor care sînt tentați de a-l face că n-au absolut nici o șansă de a-și salva capul».

Ordinele lui Hitler sînt categorice. Rote Kapelle trebuie extirpată din rădăcini, dar nici o știre despre această chestiune nu trebuie să străpungă zidul tăcerii de care erau învăluite afacerile secrete ale celui de-al III-lea Reich. Toți sînt asmuțiți. Vinătoarea este organizată și în Germania, și în țările ocupate de naștiți. Abwehrul, SD-ul, Gestapoul — toate organismele de teroare și contraspijonaj hitleriste au un obiectiv comun: să frîngă coloana vertebrală a uneia dintre cele mai puternice organizații de spionaj antinaziste din anii războiului.

Deși nu vrem să anticipăm finalul, totuși îl vom cita din nou pe Schellenberg.

«Rote Kapelle și-a continuat activitatea pînă la sfîrșitul războiului. Această luptă tăcută devenea tot mai intensă, pînă-n ziua cînd războiul a început să se ducă nu numai în Germania și în țările ocupate de ea, dar și în lumea întregă».

Kapelmastru

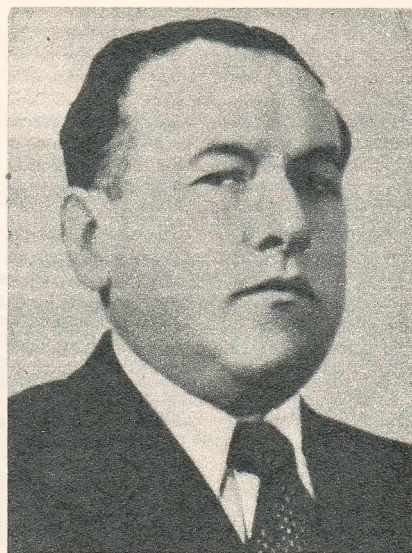
În «argoul» serviciilor secrete hitleriste, șeful unei rețele de spionaj era asemănat cu un dirijor. El coordona și dirija jocul instrumentelor sale. Prin urmare numele — Rote Kapelle (Orchestra roșie) — i-a fost dat organizației chiar de contraspijonajul german. Numele era convențional și semnifică inițial programul nazist de combatere a unei întinse rețele de spionaj. Rote Kapelle a însemnat acțiunea temerară a unui grup de oameni care avea ca scop doborîrea nazismului, nimicirea mașinii de război hitleriste. Ulterior — și aceasta în ultimii ani, cînd dedesupturile au devenit cunoscute — «șeful de orchestră» al întregii rețele a fost identificat în persoana lui Leopold Domb-Trepper din Varșovia, care locuiește azi în același oraș, pe Aleea Ierusalimskaia.

L-am cunoscut pe Leopold Domb în februarie-martie 1968 și i-am solicitat să-și depene amintirile. În biroul său, Domb mi-a arătat zeci de scrisori primite fie de la supraviețuitori, fie de la rudele lor apropiate, precum și diferite extrase din presă. Ore în șir, zile de-a rîndul chiar, l-am ascultat pe Domb în fața unor cești aburinde de ceai. Pe fața lui, ochii luminau cu o rară expresivitate, cufundați în scrutarea momentelor unui trecut care, în mod indiscutabil, aparține istoriei.

— De fapt — îmi spunea Domb — multă vreme nici n-am știut că rețeaua avea această denumire...

După cît se pare, unul dintre anchetatorii

— Istoria uneia dintre cele mai puternice organizații de spionaj antinaziste din timpul celui de-al doilea război mondial* —

Leopold Domb-Trepper — fotografie din arhivele Gestapoului.

Abwehrului în Belgia, omul care a fost pus la început să tatoneze firele ce ar putea duce spre ramificata rețea de spionaj, a folosit acest termen într-un raport destinat lui Canaris. El a fost apoi preluat de Müller, Schellenberg, Heydrich, Himmler.

Să confruntăm dar mărturiile. Iată cum prezintă lucrurile Schellenberg:

«La sfîrșitul anului 1941, Hitler a ordonat contracararea spionajului comunist în Germania și pe teritoriile ocupate. Himmler a fost însărcinat să supravezeze colaborarea strînsă a serviciului meu de informații în strîinătate cu serviciul de poliție politică secretă (Gestapo) al lui Müller și cu contraspijonajul lui Canaris. Această operațiune — purtînd numele convențional Rote Kapelle — era coordonată de Heydrich. După asasinarea lui Heydrich, Himmler a preluat direct conducerea ei. Respectiva rețea de spionaj se întindea de-a lungul întregului teritoriu controlat în acel moment de Germania, ca și în țările neutre. Cu numeroasele sale posturi de emisie, ea mergea din Norvegia pînă-n Pirinei, de la Atlantic la Oder, de la Marea Nordului la Mediterana...»

1941. Planul «Bleu» este pus la punct la cartierul general al lui Hitler.

Domb îmi expune astfel obiectivul urmărit:

— Privind retrospectiv, cele mai importante par cîteva etape, anumite momente mai precis conturate. Din 1940 și pînă la începutul atacării Uniunii Sovietice trebuia să dovedim că într-adevăr acest atac se apropie. Apoi, din iunie 1941 și pînă-n vara anului 1942, foarte importante erau mai ales informațiile cu caracter militar. Iar după acest interval a urmat etapa pe care eu o consider la fel de însemnată și pe care aș numi-o «Le grand jeu» — marea joc.

Să dăm curs evocării: în august 1940, la Paris sosește Leopold Trepper, alias Otto, Eddy, René, Henri, Georges, Bauer, Gilbert, Herbert, Sommer... El venise din Bruxelles, unde în decursul unui an organizase firma «The Foreign Excellent French-Coat», cu numeroase filiale deschise în marile porturi europene — Oslo, Stockholm, Copenhaga, Hamburg, Wilhelmshaffen, Ostende. O obișnuită firmă comercială, cu funcționari pricepuți, chiar foarte pricepuți. Dar în același timp un excelent camuflaj pentru o întinsă activitate de spionaj.

La Paris, Trepper organizează rețeaua franceză și dirijează întreaga activitate de la Berlin, Amsterdam, Bruxelles etc. Încă de la sfîrșitul anului dispunea de informații mai mult decît evidente asupra pregătirii campaniei în răsărit. De cîteva ori a transmis la Moscova aceste știri.

În mai 1941, Trepper îl reîntîlnește pe inginerul de geniu Ludwig Kainz, pe care-l cunoscuse anterior. Acesta venea într-o scurtă misiune din Polonia, unde lucra la un sistem vast de fortificații germane lîngă frontieră. El îi afirmă lui Trepper că războiul împotriva Uniunii Sovietice este o chestiune de zile, dar că s-ar putea să fie amînat cu o lună din cauza unei eventuale intervenții în Balcani.

Nu era singura informație de care dispunea Trepper. Un colonel austriac însărcinat cu serviciul de aprovizionare al Wehrmachtului în Franța îi spusese încă în martie că numărul de rații este în scădere, ogîndind o deplasare intensă de trupe germane. Încotro puteau fi ele trimise dacă nu spre răsărit?

O a treia informație o deținea... dintr-un cabaret. Un grup de ofițeri superiori SS ciocnesc un pahar de vin cu Trepper: sârbă-

Ofițeri din serviciul de contrainformații al armatei hitleriste la posturile de interceptare a emisiunilor radiofonice. Un astfel de post a reușit să localizeze emițătorul din Bruxelles al rețelei lui Domb.

...peu ultima zi la Paris, întrucât plecau spre Polonia.

Informațiile coincideau. Moscova trebuia să nu aibă nicio urmă de pericol. Până atunci, Trepper îl anunțase de două ori pe atașatul militar sovietic de la Vichy — generalul Islopov. În seara zilei de 21 iunie îl caută din nou.

— Un mesaj capital trebuie transmis cu cea mai mare urgență — îi spune Trepper. Noaptea easta Wehrmachtul va ataca Rusia.

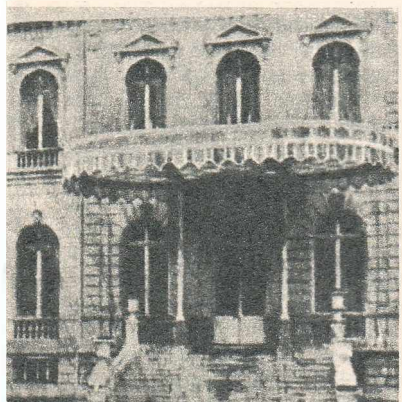
— Bine, dar ești nebun, bătrâne — îi spune zimbând atașatul militar. Este imposibil. Refuz să transmit această telegramă care te va face ridicol (de fapt, atașatul militar vietic — după cum mi-a spus Domb — se tâlnise în aceeași după-amiază cu atașatul militar al Japoniei întors de la Berlin, care asigurase că, din informațiile pe care le obținuse din capitala germană, este exclusă orice complicație în relațiile germano-sovietice).

Totuși, Domb insistă.

— Mi-am asumat riscul — îmi spune Domb — și am insistat ca să transmită știrea. Nu stat la el pînă la 2.30 noaptea, apoi am plecat la micul hotel din apropiere unde mă așteptam.

Planul Bleu

A doua zi, atacul împotriva U.R.S.S. trebuia să aibă loc... Pentru Domb și rețeaua sa trebuia să se deschidă o perioadă nouă, încordată, plină de tensiune și dramatism. Înfruntarea cu contraespionajul german smulge mulți oameni din rețeaua condusă de Domb. În majoritatea lor ei căd victime Gestapoului, pier

Înălțarea din strada Atrébatés din Bruxelles în care s-a stabilit echipa de contraespionaj hitlerist însărcinată cu descoperirea rețelei «Rote Kapelle».

...și ghilotină, sînt spînzurați sau mor în gările naziste.

— Ce considerați mai important în această etapă? — l-am întreb pe Domb.

— În mod laconic aș defini aflarea obiectivului al II-lea. Mai precis, s-a reușit aflarea tuturor planurilor militare germane după înfrîngerea suferită în fața Moscovei. Și acest obiectiv era Stalingradul care, o dată cucerit, trebuia să rupă Uniunea Sovietică în două. În fața facilităților marșului spre sud, și cînd spun că mă gîndesc nu numai pînă la Munții

nici urmă de sînge sau cenușă, astfel încît probabil toate ordinele au căzut intacte în mîna inamicului. Este un motiv în plus pentru declanșarea operației «Bleu 1» fără întîrziere, mai ales întrucît sosește sfîrșitul lui iunie. Nu mai avem timp de pierdut.

22 iunie 1942

...După informațiile aeriene se pare că fracțiuni importante ale trupelor rusești masate în jurul lui Olhovatka au pornit spre nord. Poate că acesta este rezultatul descoperirii ordinilor pe care le avea asupra sa ofițerul de stat-major. Cadavrul său și cel al pilotului au fost descoperite, dar nimic nu indică faptul că ar fi avut timp să distrugă hîrțile.

...A sosit ordinul de a reglementa apropierea lui «Bleu 1», astfel încît să putem trece la atac de la 26 iunie, dacă ordinul va fi dat.

23 iunie 1942

Povestea ofițerului de stat-major, purtător al ordinului de operațiuni, pare să capete o turnură serioasă. Halder m-a invitat să merg să-l văd pe fîhrer în această problemă....

25 iunie 1942

...Am plecat cu avionul la cartierul general al fîhrerului. M-a primit mai întîi feld-mareșalul Keitel. Vizibil nervos, mi-a zugrăvit situația în culorile cele mai negre.

...Am fost primit de fîhrer...

La 13 iulie, Von Bock avea să fie demis și pus la dispoziția cartierului general.

Și totuși Domb avusese prioritatea: el transmisese primele indicații. De la 12 noiembrie 1941, telegramele sale cifrate pledau în direcția ordinilor pe care le avusese asupra sa Reichel.

Care erau în acel moment sursele sale de informații?

— Reușisem să am relații excelente la Paris, în cele mai înalte medii ale Wehrmachtului. Statul-major german era pentru mine o sursă inepuizabilă. Uneori se întimpla să aflu de plecarea unor divizii germane spre frontul de est înainte ca generalul comandant al respectivei divizii să știe ceva despre intențiile existente față de el. O a doua sursă era ambasadorul german Otto Abetz, de la care reușisem de asemenea să cunosc numeroase fapte și amănunte semnificative. Apoi de la francezi — Vichy-ul trebuia să întrețină armata germană. Calculul era făcut săptămînal și în funcție de el aflam toate fluctuațiile în dispozitivul nazist. Pot cita informațiile provenite de la diverși feroviareri care cunoșteau deplasările trenurilor militare germane...

Telegramele trimise în această privință de Domb (emise prin rețeaua de la Bruxelles) erau categorice:

«Sursă: Suzanne.

Linia propusă de statul-major pentru luna de iarnă și pe care armata germană trebuie să fie dislocată pe poziții începînd din noiembrie trece prin Rostov-Isium-Orel-Briansk-Dorogobîș-Novgorod-Leningrad. Hitler a refuzat această propunere și a ordonat al 6-lea atac al Moscovei cu tot materialul disponibil. Dacă ofensiva eșuează, trupele germane în retragere se vor afla fără rezerve materiale».

«Sursă: Ninette.

Germanii adună ambarcații în porturile bulgare pentru operațiunea Caucaz».

«Sursă: Pierre.

Forța totală a armatei germane: 412 divizii, 21 aflate în prezent în Franța, majoritatea divizii de mîna a doua... Efectivul total al Luftwaffe — aproximativ 1 000 000 de oameni, inclusiv personal terestru».

La 12 noiembrie, Bruxelles-ul a transmis o telegramă capitală. În acea zi generalii germani din statele majore ale celor trei grupuri de armată de pe frontul de est se adunau la Orșă pentru a pune la punct planul pentru cucerirea Moscovei. Din Bruxelles se anunța:

«Kent către Director. Sursă: Coro.

Planul III avînd drept obiectiv Caucazul, prevăzut inițial pentru noiembrie, va fi aplicat în primăvara lui 1942. Punerea în poziție a trupelor se va termina la 1 mai. Totalitatea efortului logistic adunat în acest scop — pînă la 1 februarie. Baza de desfurare pentru ofensiva din Caucaz: Lozovaia-Balaklava-Ciuguiiev-Belgorod-Ahtinca-Krasnograd. Cartier general Harkov. Detaliile vor urma».

Este greu totdeauna să stabilești cu exactitate relațiile cauză-efect. Sînt încă multe lucruri asupra cărora planează vîlul necunoscutului. De aceea nu se poate afirma cu certitudine rolul precis, pînă la amănunt,

Unul dintre agenții principali ai lui Domb, Kent.

Caucaz ci și dincolo, spre întinderile Orientului....

Încă din directiva emisă la 19 iulie 1941 de OKW, Hitler proiecta în mod limpede o lovitură decisivă în sud, spre Rostov, și apoi, firește, pînă la Volga. La 8 decembrie 1941, plîngîndu-se că «a apărut iarna de o asprime deosebită», ordona pregătirea pentru primăvară a ofensivei spre Caucaz.

În dosarul aflat pe masa de lucru a lui Himmler figura o telegramă mai mult decît semnificativă, interceptată de contraespionajul german. Ea dădea toate detaliile posibile asupra ofensivei în Caucaz. În timp ce trupele hitleriste se aflau încă la sute de km de obiectivul respectiv, aici erau expuse toate planurile operaționale, numărul de divizii, identificarea lor, totalul trupelor etc. Domb reușise să obțină și să retransmită faimosul «Plan Bleu»!

Cînd Himmler i-a arătat-o lui Keitel — șeful statului major al Wehrmachtului — acestuia nu-i venea să creadă. De altfel, informații ce-i parveniseră ulterior confirmau posibilitatea unei interceptări a planurilor operaționale.

Cităm din jurnalul de campanie al mareșalului Von Bock:

20 iunie 1942

...Timpul pare în sfîrșit să se amelioreze. Pentru a mă asigura împotriva oricărei eventualități din direcția Olhovatka am prescris mutarea în direcția Volceansk a diviziilor blindate 3 și 23, menținute pînă-n prezent în rezervă lîngă Harkov în vederea operației «Bleu». Ele vor fi gata să participe totodată la ofensiva «Bleu 1»....

Ofițerul de stat-major al diviziei 23 blindate, maiorul loachim Reichel, care a plecat pe calea aerului într-un Stroh, avînd asupra sa toate ordinele pentru «Bleu 1», a aterizat forțat sau a fost lovit la 4 km înaintea liniilor noastre. O patrulă germană a identificat aparatul căruia un glonte i-a spart rezervorul de benzină. În apropierea sa nu s-a găsit

al informațiilor furnizate de rețeaua lui Domb. Dar este cert că se cunosc multe cazuri din cel de-al doilea război mondial în care fiecare mișcare a trupelor germane era uneori cunoscută dinainte. «Vă salutăm soldații ai diviziei Turnul Eiffel. Viața frumoasă din Paris s-a terminat». Aceste cuvinte rostite din difuzoare puternice, stabilite în liniile sovietice, se făceau auzite atunci cînd divizia 23 infanterie sosită din Paris își instala dispozitivul pe frontul de est.

Funkabwehr

Era firesc deci ca serviciile secrete naziste să se pună de urgență în mișcare. Amănunte despre operația de identificare a rețelei aflăm din însemnările lui Schellenberg:

«La începutul campaniei în est, secțiunea de radio a contraespionajului nostru a depus o intensă activitate. La cîteva zile după declanșarea campaniei, unul dintre posturile noastre de ascultare din vest a detectat prezența unui emițător, fără a putea însă să-l localizeze. Radiogoniometrele indicau Belgia, dar era imposibil de precizat locul exact. Această chestiune nerezolvată a fost obiectul multor discuții dintre generalul Thiele (șeful serviciului radio), Müller, Canaris și mine. Ulterior, secția radio a contraespionajului a detectat un emițător funcționînd, după toate aparențele, în zona Berlinului, dar cînd s-a încercat localizarea lui, emisiunile au încetat brusc și n-au mai fost reluate niciodată. După calculele noastre, postul de recepție cuplat cu emițătorul trebuia să se afle în apropierea Moscovei — era vorba de o stație puternică. Emisiunile au fost făcute într-un cifru necunoscut nouă. Serviciile secrete, în fruntea cărora se aflau cei mai buni agenți ai lui Müller, depuneau o mare activitate în Berlin și în Franța, ca și în regiunea berlineză. Secția belgiană a contraespionajului nostru a dat rezultate, și spre sfîrșitul anului 1941, după ce ne-a consultat (pe Canaris și pe mine), Müller a hotărît să procedeze la arestări».

Deci, prima scenă a acțiunii era Belgia.

Gilles Perrault, în cartea sa *Orchestra Rouge*, reproduce dialogul avut cu reprezentantul Abwehrului în Belgia, cu omul care a condus — și a reușit — să localizeze emițătorul din Bruxelles al rețelei lui Domb și care ulterior a căutat de la acest fir să pătrundă în inima organizației. Declarațiile sale făcute în 1965 la Paris sînt revelatoare pentru reconstituirea evenimentelor:

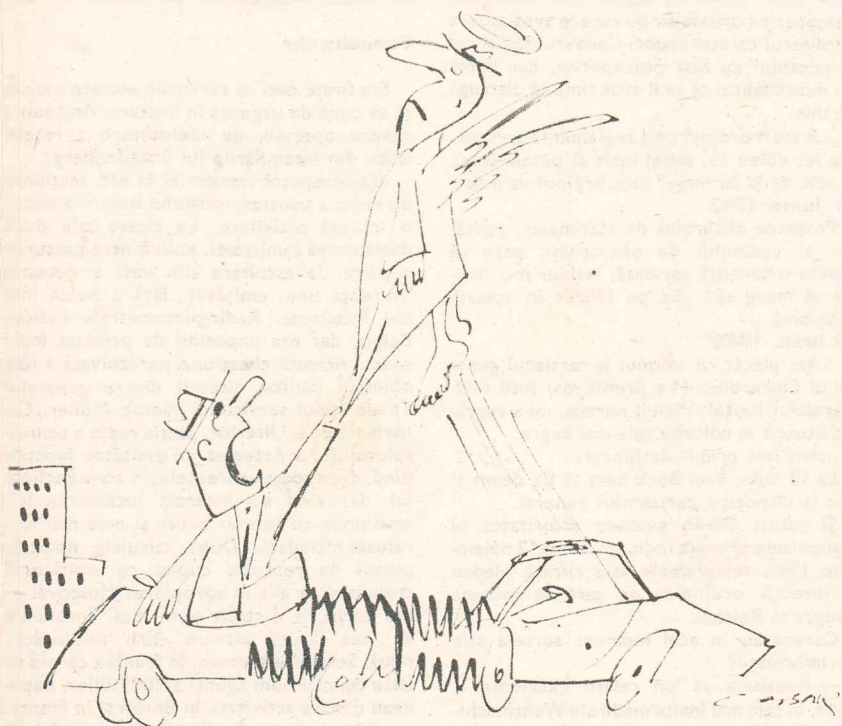
«Berlinul mi-a ordonat să urmăresc afacerea emițătorului clandestin. Cînd a fost localizat la Bruxelles, m-am instalat într-un apartament de pe bd. Brand Whitloux, care fusese abandonat de proprietarii săi englezi... Sosirea echipei Funkabwehrului**» a schimbat totul. Pînă atunci eram redus la ascultarea în fiecare noapte a postului prin receptorul meu fără a putea reacționa într-un fel oarecare... Faptul că emițătorul lucra 5 ore pe noapte m-a ajutat mult. În plus, «valiza de cercetare» reprezenta o tehnică minunată care nu avea echivalent în lume... Am stabilit deci: rue Atrébatés. Sergentul meu credea că emițătorul se afla într-una din trei case — 99, 101 sau 103. Am procedat la verificări discrete asupra locatarilor. La nr. 99 locuia o familie flamandă cunoscută pentru sentimente germanofile. Nr. 101 era locuit de sud-americani, despre care vecinii spuneau că lucrau pentru Serviciul economic german. Casa cu nr. 103 era nelocuită. Aveam presentimentul că emițătorul trebuie să fie ascuns în locuința goală, dar ne trebuia o certitudine absolută. În spatele celor trei case, în același bloc, exista o vilă achiziționată pentru organizația Todt, unde locuiau doi oameni de la această organizație... Am obținut de la generalul comandant ca el să interzică ieșirea celor doi oameni din apartamentul lor timp de cîteva zile... Ne-am instalat la ei și timp de 4 sau 5 nopți sergentul a putut lucra în proximitatea imediată a emițătorului. În cele din urmă el mi-a afirmat că emisiunile vin de la locuința din centru — nr. 101, ocupată de sud-americani. Nu mai rămînea decît să acționăm. Am obținut din partea autorităților militare zece oameni din jandarmeria secretă. Era oare suficient? Încă o companie de vreo 25 de oameni se afla în apropiere. Ne-am hotărît să lovim. Raidul a fost fixat pentru noaptea de 12-13 decembrie, spre orele 2 dimineața».

(va urma)

**» Echipa dotată cu tot aparatul necesar pentru localizarea unui emițător.

varietăți

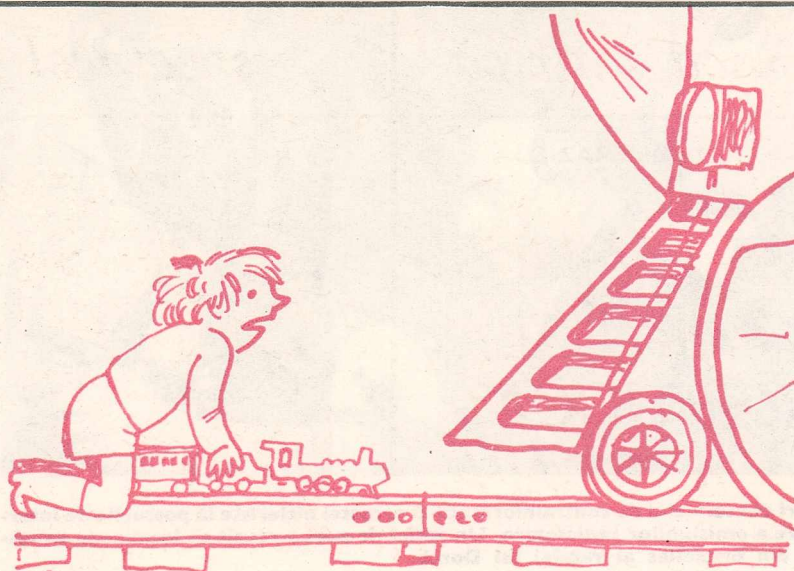
— Hei, domnu'!...

Nell COBAR

— Și să nu uiți... când intri pe ușă să strigi tare:
...«mamă, am luat de trei ori 10»... vezi c-o s-a-
vem musafiri!!!

Pompiliu DUMITRESCU

FEROVIARĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				A						
				C						
				A						
				R						
		R	O	A	T	A				
				T	N					
				A	C					
				S	N					
				A	S					
				T						

ORIZONTAL: 1) Tînă poet român, autorul poeziei «Trenul electric» — Pronume (pop.). 2) Tren ardelenesc — Autoarea poeziilor «Haltă în cîmp», «O față pe peron». 3) Timp — Ținut în Pirinei — Prinse-n angrenaje. 4) Autorul melodiei «Trenuleț de Snagov» — Mergă cu trenul. 5) De ris — Fluviu european. 6) Glasul lor a fost pus pe note de neuitatul Ion Vasilescu (sing.) — În întregime. 7) A pus la canton! — Cuve! 8) Tribut pe jumătate! — Macaz — Nu. 9) Autorul romanului «Trenul albastru» — Cadă! 10) Cules! — Trenuri speciale de marfă. 11) Opritoare de vagoane — Încuetoare.

VERTICAL: 1) Gară — Stație și

haltă pe linia Craiova-Piatra Olt. 2) Lucrare feroviară specială — Tren de persoane. 3) Elena Greco — Trenuri trase pe o linie (masc.). 4) În fața stației — Amiral venețian. 5) Schimbă direcția trenului — Vagon prins la un tren. 6) Autorul poeziei «Vagoane de marfă» — Depozitari de mărfuri. 7) La uzină! — Unitate de timp — Nicolae Stănescu! 8) Antic zburător — Respirația anumitor locomotive. 9) Dus cu preșul — Înscrise la cuvînt! 10) Poet sovietic, autorul poeziei «Vagonul» — Materie primă pentru ac. 11) Mijloc de transport tematic — Anexa locomotivei.

Ionel BOTEZATU — Pașcani

Dicționar: EMO.

Dezlegarea jocului «S-A LĂSAT FRIGUL...», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) FEBRA — CALMI. 2) OMĂT — CO — I — NS. 3) COT — DRAGOSTE. 4) TEMPERATURA. 5) PIRAMIDOANE. 6) EIL — OAC — ABR. 7) G — IAMA — IATAC. 8) EC — RENI — MOR. 9) RACITE — TARIM. 10) OPREA — MUGI — A. 11) SOI — NA — NI — ON. 12) TNA — GHETARE. 13) NEINSUFLEȚIT.

de Teodor MAZILU

UM A AJUNS VIRTUTEA CERTIFICAT DE BOALĂ

X e un individ care din punct de vedere c «și-a făcut suma». A strâns atâtea virtuți, a ghemuit atâtea principii încât crede poate să-și permită riscul de a le risipi. Socoate că și-a făcut datoria, a fost un lariat conștiincios, a fost un soț exemplar și acum poate să-și facă puțin de cap. susține teoria că acum e rîndul altora fie funcționari incoruptibili și soți ideali. ceea ce privește virtutea lui, el și-a încheșocoteliile.

— Domnilor, nimeni n-are ce să-mi reproșeze nimic. Am fost curat ca lacrima. cum, dacă mai fac și eu o trăsnaie, nișani n-are ce să-mi obiecteze...

Virtutea pe care nefericitul a strâns-o tr-o viață întregă i se pare un capital de tr-acum vrea să profite.

— Eu n-am greșit niciodată. Am și eu dreptul să calc în străchini... De ce alții să nu aibă acest drept și eu să nu-l am? Eu nu pot să mor?

Virtutea trecută, săraca virtute trecută, nefericita virtute trecută devine astfel o frumoasă bază etică pe granitul căreia se așază măgăriile prezentului. Ai impresia că el a adunat atâtea virtute ca să poată practica viciul cu conștiința curată.

— Domnilor, un om nu poate să fie toată viața sfânt. Poți să fii sfânt o perioadă, dar nu poți să fii sfânt o viață întregă. Eu mi-am făcut datoria față de morală, eu vreau să și-o facă și alții...

X folosește chiar virtutea trecută ca un argument de legitimație menită să-i deschidă toate porțile.

— Eu în 1962 n-am lipsit niciodată de la serviciu... Eu în timp de trei ani de zile nu mi-am înșelat niciodată soția, pe care n-o iubesc.

Săraca virtute trecută, a devenit un fel de certificat de boală. De câte ori i se atrage atenția că minte în 1968, el îți precizează că în 1962 n-a mințit niciodată. De câte ori se atrage atenția că în 1968 lipsește de la serviciu destul de des, el îți amintește că în 1957 dormea și noaptea pe biroul institutului. Cum îi aduci o acuzație prezentă și el vălește asupra ta cu trecutul lui glorios.

Pe baza acestui trecut glorios își poate permite să bea până cade sub masă.

— Ce vă uitați așa la mine? Eu timp de trei ani n-am pus alcool în gură!!

După atîția ani de muncă onestă, X are sentimentul că și-a câștigat dreptul de a trăi cum îl taie capul, că și-a câștigat printruțurile trecute dreptul de a se bucura de desfătările viciului. El și-a câștigat, după opinia lui, prin muncă cinstită dreptul de a minți de îngheață apele...

...Și așa, în mintea nefericitului X viciul pare ca singura aspirație profundă, ca un drept sacru pe care l-a cucerit prin luptă.

— Lăsați-mă în pace... Eu am dreptul să mor... Eu mi-am cucerit acest drept prin muncă...

Dramaturgul Odon de Horvath reapare pe scenele din R.F.G. cu piesa «Sladok», montată recent la teatrul din Kassel. O lucrare în care autorul demască grozăviile fascismului care a bintuit Germania.

Cunoscutul dirijor polonez Jerzy Semkow va conduce în această stagiune două orchestre de prestigiu: Metropolitan Opera din New York, în cadrul unui spectacol cu «Evgheni Oneghin» de Ceaikovski, și Covent Garden din Londra, cu «Don Juan» de Mozart.

Pe scena Teatrului de stat din Basel (Elveția) a avut loc premiera noii piese a dramaturgului Friedrich Dürrenmatt, «Regele Ioan», o prelucrare după piesa cu același nume de Shakespeare. În viziunea dramaturgului elvețian, tragedia shakespeariană se transformă într-o satiră la adresa unui regim dictatorial, fiind a opta piesă dintr-un ciclu cu care Dürrenmatt intenționează să întregască «o frescă a unei planete».

Compania japoneză de teatru modern a întreprins în acest an un turneu în R.P. Chineză. Cei 72 de artiști proveniți din cele mai bune 15 teatre japoneze au prezentat o serie de spectacole primite de public cu căldură. În fotografie, prezentăm o scenă din piesa «Spectru japonez».

de Valeriu CRISTEA

TRUMAN CAPOTE: CU SÎNGE RECE

«Sînt convins că aplicînd în literatură metoda romanțierului la faptul divers gazetăresc, șocul produs de opera de artă asupra cititorului va fi de două ori mai mare. Ar exista o întîmplare adevărată, absolut adevărată, în cele mai mici amănunte, dublată de o povestire verticală, adîncită, scormonită, așa cum o găsești în romane». Anticipările scriitorului nu s-au dezmințit: șocul a fost într-adevăr «de două ori mai mare», cartea sa, care nu e reportaj pentru că folosește tehnici ale narațiunii clasice, și nici roman, pentru că relatează un caz adevărat, bucurîndu-se de un succes electrizant în întreaga lume.

În cartea lui Truman Capote, în care crima se infăptuiește și este descrisă cu tot atîta *sînge rece*, «totul e — după cum ne spune autorul — adevărat, dar totul este și ordonat». În așa fel încît, deși faptele povestite s-au petrecut aievea și sînt strict autentice, ele rămîn oarecum la latitudinea scriitorului: prin montaj, prin construcție. Prima parte a acestui roman «non-fictiv» e compusă într-un contrapunct clasic: pe de o parte familia Clutter care se apropie treptat de ora ei fatidică, pe de alta cuplul de ucigași identificați la distanțe tot mai mici de casa în care locuiesc victimele. Construcția acestei părți a volumului urmează schema a două trenuri care vin din direcții opuse unul spre celălalt. Dar ciocnirea deocamdată nu se produce; se amîna un timp, autorul «sare» peste crima propriu-zisă pentru motivul că de-a lungul întregii relatări cronologia acțiunii este în funcție de cea a dezvăluirilor, astfel încît reconstituirea cvadruplei crime nu este posibilă decît mult mai tîrziu, numai după ce faptașii sînt prinși și își dezvăluie toate secretele. Apoi narațiunea începe o nouă apropiere a criminalilor de victime, și mai lentă, de și mai mare efect, pînă cînd scena sîngeroasă rulează, în sfîrșit, vertiginos în fața ochilor noștri în toată grozăvia ei. Acesta este punctul culminant al cărții. Ceea ce urmează nu e decît un appendice.

Scriind o carte, un autor intenționează să susțină anumite idei; dar în complicatul proces de sedimentare care este creația, nu totdeauna aceste idei sînt scoase cel mai bine în evidență. Se întîmplă uneori ca opera finită să «impungă» prin alte idei și simboluri decît cele pe care le-a avut în vedere scriitorul. E cazul lui Truman Capote. Într-un interviu în legătură cu cartea sa, acesta declară că, în alte condiții sociale, Perry (unul dintre asasinii săi, mai exact, asasinul, căci el săvîrșește de fapt toate cele patru crime) ar fi putut avea un alt destin. Cartea e mai subtilă însă decît autorul ei. Căci explicarea actelor monstruoase săvîrșite de Perry și Dick se menține într-o ambiguitate perfectă prin introducerea unui factor irațional, imprevizibil, în lanțul de cauzalități clare ale unui determinism pur social. Dacă s-ar fi mărginit numai la aceasta, ne-am fi întors la Jean Valjean și la adagiul «ocna face pe ocnaș». Dar pe ocnaș, pe omul vinovat față de legile comunității și ale moralei nu-l face numai «ocnaș», ci și abisul. Abisul din el, mai greu de convertit în concepte și de fixat în legi. În viziunea lui Truman Capote omul se proiectează neliniștitor prin dublare și discontinuitate, printr-o alarmantă adiacență de calități și perversități.

Mizînd pe *autenticitatea deplină*, Truman Capote a avut o intuiție fericită. Dacă ficțiunea e prin natura ei insinuantă și persuasivă, lucrînd asupra noastră prin acumulări încete, faptul brut ne convinge vijelios, instantaneu, prin șoc. Ceea ce s-a petrecut păstrează întotdeauna un atu față de ceea ce s-ar fi putut petrece, atu care impresionează profund sensibilitatea omului. Căci ori de cîte ori o narațiune, epică sau cinematografică, precizează că povestea ei este strict autentică, niște urechi secrete se culesc în noi.

Rank Organisation ne prezintă în avanpremieră

Destinați să fie dușmani, Scobie Malone (Rod Taylor) și James Quentin (Christopher Plummer) sfințesc prin a se împrieteni. Lângă ei, frumoasa secretară Lisa (Camilla Sparv).

tv

PREA PUȚIN DESPRE TEATRU

Dacă ar fi să acordăm fiecărei piese prezentate de televiziune spațiul care i s-ar cuveni de drept, o cronică pe săptămână — chiar dedicată exclusiv teatrului de pe micul ecran — n-ar fi de ajuns pentru a face față. Ne liniștim conștiința repetindu-ne mereu că piesele filmate pe scenele teatrelor din Capitală au fost comentate în momentul premierei de cronicarii dramatici. Nici măcar marilor reușite — ca «Jocul ielelor» — nu ne putem permite să le alocăm decât o consemnare fugărită. Rămâne totuși o obligație pe care telecronicatorul n-are în a cui sarcină s-o treacă: discutarea spectacolelor de teatru din studio. Și numărul lor însă a crescut în ultima vreme atât de mult — ceea ce e destul de meritoriu în sine — încât, în acest sector, prezenta rubrică rămâne mereu datoare.

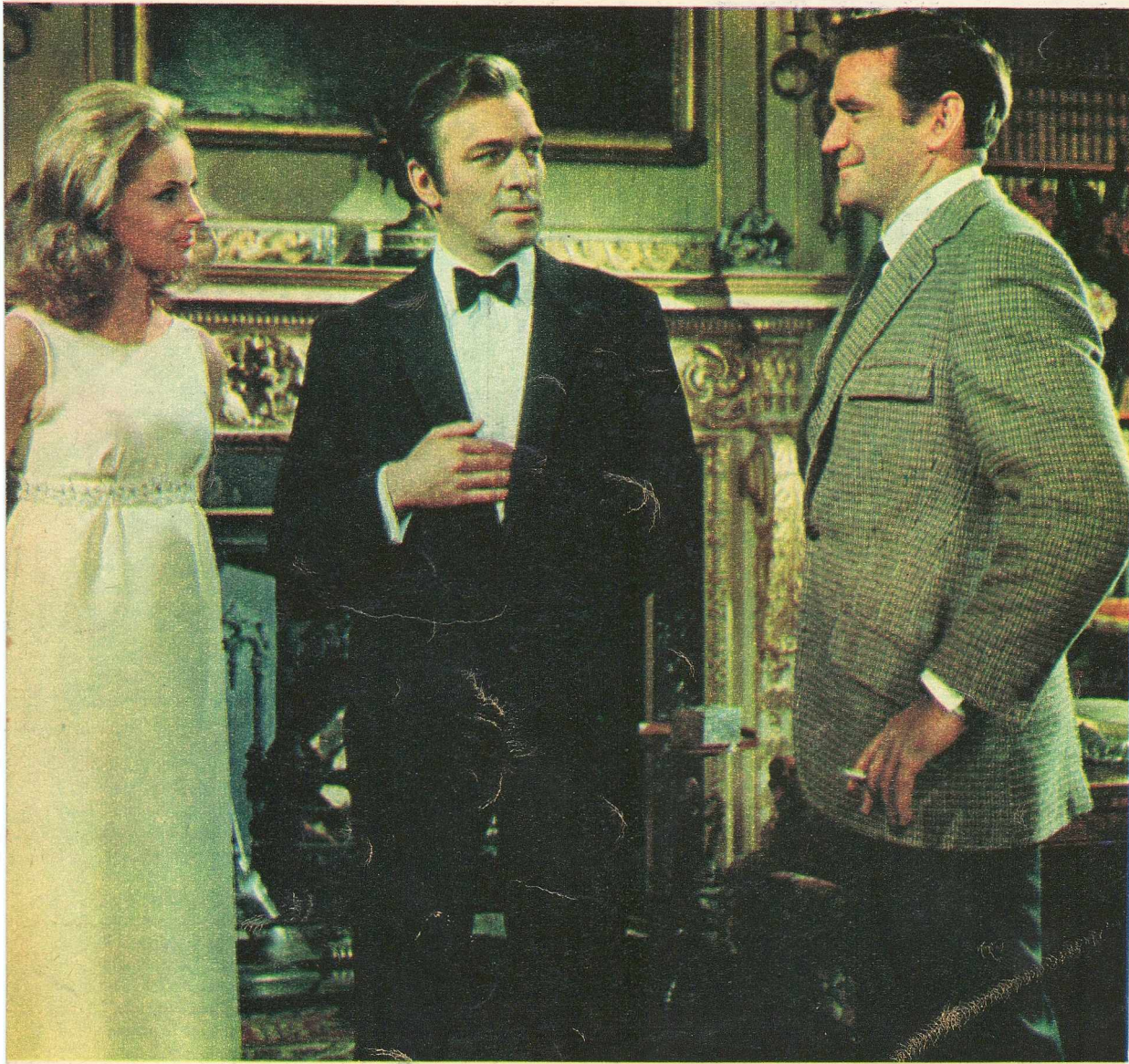
După avalanșa de premiere din ultima vreme, câteva constatări de ordin mai general. Nu e cultivat totuși îndeajuns teatrul care se pretează cel mai bine ecranizării în mic: teatrul de idei cu personaje puține, pe care aparatul le poate urmări pe rînd îndeaproape teatrul în care accentul cade nu pe mișcarea unor ansambluri, pe scene de mulțime, pe monumental, ci pe evoluția psihologică a unor eroi aflați mereu în prim plan. Ne amintim de două mari succese: «Noul locatar» al lui Eugen Ionescu și cei «12 oameni furioși» — și regretăm că ele n-au fost urmate de puneri în scenă la fel de valoroase, de același tip. Singura creație demnă de semnalat din aceeași categorie a fost piesa lui Dumitru Radu Popescu, intitulată mi se pare «Televizorul». Dialogul închipuit între micul funcționar timid (Sandu Sticlaru) și iubita lui (Melania Cirje) pe care o vedea întruchipată în cele mai strălucitoare femei din lume, a fost scris special pentru micul ecran și perfect servit de acesta.

S-ar spune că există înțelegerea necesității de a alege asemenea piese, nu însă și selectivitatea necesară. Am o neîncredere instinctivă în cei ce nu pierd nici un prilej pentru a protesta împotriva «falselor inovații» știind că, de obicei, îi deranjează nu că e «falsă» ci că e inovație. De aceea nu voi atribui acest calificativ piesei lui Leonida Teodorescu «Frunze galbene pe acoperișul ud». După opinia mea a fost pur și simplu o însăilare neizbutită de replici. Altă alegere nefericită: piesa lui Ugo Betti «Corupție la Palatul de justiție», piesă de false dileme, false conflicte și, încă mai supărător, false psihologii. Păcat de eforturile și de talentul cheltuit de actori ca George Constantin Gheorghe Dinică, Silviu Stănculescu pentru a crea personaje congenital inconsistente. Regizorul Petru Sava Băleanu va fi crezut, poate, că a găsit o nouă piesă care să stea alături de «12 oameni furioși». Numai că, în locul acelei admirabile evoluții psihologice a fiecărui personaj sub influența unui om care știe să clatine certitudini superficiale, aici avem un surrogat, naiv și greoi, de dezbatere. Într-un caz ca acesta, cînd esențial ar fi fost ca piesa să nu fie reprezentată, observații privind concepția decorului par de minimă importanță. Le formulez totuși pentru că se pot aplica și altor piese televizate: de ce un spațiu imens, în care personajele se pierd, sînt văzute mai mult de la distanță. De ce nu se profită de enormul avantaj al camerei de luat vederi care poate jongla cu prim-planurile și cu gros-planurile pentru a arăta «de aproape» figurile pe care în sala de teatru le vedem doar de departe.

Un excelent exemplu de înțelegere a specificului spectacolului televizat ne-a oferit Sanda Manu cu piesa «Michelangelo» de Al. Kirițescu. Nu e de fapt o piesă potrivită pentru micul ecran, dar regizoarea bine secundată de operatorii de imagine, a știut să nu facă să uităm acest lucru. Ni se arătau nu decoruri monumentale, ci colțuri de decor, nu grămizi de personaje, ci chipuri perfect individualizate, care se apropiau sau depărtau de noi în funcție de mișcarea psihologică.

Nu avem loc pentru o cronică adevărată a acestor piese, și nici — mai regretabil încă — pentru o cronică a piesei «Unchiul Vane», cu care Ion Barna ne-a dovedit din nou că este un regizor cu personalitate și rafinament. Aș vrea însă să subliniez ceea ce cred că este principala greșală a multora dintre regizorii televiziunii: aceea de a presupune că specificul meseriei lor ar fi transformarea pieselor de teatru în filme de cinematograf. S-ar putea da destule exemple în care se «creează» plimbări în exterior, urmăriri etc., fără text, numai pentru a da iluzia filmului. Or, nu această iluzie o așteaptă telespectatorul de la teatrul televizat. Și nici de construire a unor case întregi, cu camere, coridoare și scări «de-adevăratelea» nu e nevoie absolut de loc.

F.A.

un lung contract la un teatru american, iar peste trei ani i se oferă primul rol în film, alături de Henry Fonda: «Scena în grevă». Au urmat: «Vîntul șuiera prin Everglades», «Căderea Imperiului roman», «Sunetul muzicii», «Noaptea generalilor», «Eddie Chapman», «Oedipus rege».

DALIAH LAVI. Remarcată de Kirk Douglas pe cînd era doar o fetiță cu ochi neobișnuit de negri, Daliah Lavi (născută în Israel, în anul 1942) a obținut greu aprobarea părinților, care nu vedeau cu ochi buni o viitoare intrare în lumea filmului. Dar cum vedete fără ambiții din fașă nu prea există, fata a așteptat ce a așteptat pînă a crezut că-și poate hotărî singură soarta. În 1961 pleacă în Italia unde obține un angajament într-un film american cu Kirk Douglas în rolul principal: «Două săptămîni în alt oraș». După alte cîteva roluri mărunte, atrage atenția regizorului Richard Brooks care vede în ea partenera ideală pentru Peter O'Toole în «Lord Jim». Acesta a fost de fapt momentul lansării propri-zise.

Dintre filmele ce au venit pe urmă, notăm: «Casino Royale», «Zece negri miteți», «Spionul cu nasul rece», «Rachetă spre lună».

CAMILLA SPARV. Suedeză, prezentatoare de modele, în vîrstă de 25 de ani, Camilla Sparv a fost descoperită de către producătoarea Betty E. Box într-unul dintre marile ateliere de modă ale New Yorkului. După cîteva coperte și o probă filmată este angajată de Casa Columbia. Rezultatul: apariții în filmele «Necazuri cu îngeri», «Șirul uci-gașilor», «Arșiță groaznică», «Aurul lui McKenna».

RALPH THOMAS. Părăsind meseria de ziarist în 1932 și intrînd în industria filmului, autorul primelor două pelicule amintite la începutul relatării noastre a parcurs rînd pe rînd aproape toate etapele procesului cinematografic. În 1949 își face debutul ca regizor al filmului «A fost odată un vis». Alte titluri din filmografia sa: «Doctorul casei», «Sub valuri», «Regatul lui Campbell», «O poveste despre două orașe», «Vîntul nu poate să citească», «39 de pași», «Conspirația inimilor», «Doctorul îndrăgostit», «Sus și jos», «Destul de cald pentru iunie».

▲ **Viața în unele spitale este destul de veselă (Barbara Windsor și Sidney James).**

decembrie
LUNA
CADOURILOR

LUNA CADOURILOR

**UNA CELOR MAI PLĂCUTE
ÎNDAȚORIRI
FAȚĂ DE CEI DRAGI**

Magazinele comerțului de stat — textile-tricotaje, încălțăminte, galanterie, alimentare-delicatese, parfumerie, electrice-menaj — vă ajută să alegeți cadoul frumos, util, ieftin, pentru toate vârstele, pentru toate gusturile.

Cu prilejul sărbătoririi semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România, comerțul din Alba Iulia a avut de făcut față unor sarcini deosebite. Spicium citeva informații privitoare la ce s-a înfăptuit.

UNDE SE VA FACE DESERVIREA?

În ce privește găzduirea oaspeților, în afara numeroaselor locuri de cazare amenajate ad-hoc trebuie să menționăm modernizarea vechiului hotel «Dacia». Cit despre aprovizionare, să amintim că două organizații comerciale locale — O.C.L. Comerț mixt-Alba Iulia și O.C.L. Comerț mixt-Blaj — au organizat 94 de puncte de desfășurare fixe și 40 volante, pentru care a fost pregătit și instruit special tot personalul necesar. Cinci automagazine, un bufet mobil și 15 chioșcuri speciale, aduse de pe litoral, au completat zestrea acestor unități.

Alături de aceste organizații comerciale locale, întreprinderea pentru valorificarea legumelor și fructelor, Trustul alimentației publice locale, Centrul de librării și difuzarea cărții, uniunile județene ale cooperativelor meșteșugărești și de consum și-au adus la rîndul lor contribuția la buna reușită a aprovizionării. Numeroase centre de legume-fructe — printre care trei expoziții cu vânzare — precum și centre de răcoritoare, cofetării, restaurante etc., au funcționat în locurile de mari aglomerări.

ÎN VECEA CETATE A BĂLGRAULUI

Una dintre cele mai interesante amenajări realizate cu acest prilej a constituit-o cea din vechea cetate a orașului. Pe oricare dintre porțile cetății ai pătrunde, ajungi într-o spațioasă sală circulară, edificată în stilul arhitectonic specific secolelor trecute, cu nenumărate bolți și coloane. În această sală s-a amenajat o încăpătoare și pitorească crămă.

ÎN DOMENIUL ALIMENTAR

Un accent deosebit s-a pus pe asigurarea fondului de marfă — îndeosebi în domeniul alimentației publice — menit a satisface cererea, mult sporită datorită marelui număr de participanți la sărbătorirea semicentenarului. S-au asigurat, peste consumul normal, aproape 200 000 porții de specialități culinare și aproape tot atîția litri de băuturi. Cantități impresionante de răcoritoare, fructe, legume, dulciuri etc. au fost de asemenea livrate consumatorilor.

IMPRIMEURI SPECIALE

Măsuri speciale s-au luat și în alte ramuri ale comerțului decît cel alimentar. Printre altele, s-au pus în vânzare o serie de articole produse special pentru această sărbătorire: 25 000 de baticuri de mătase, pînză și nailon, avînd ca imprimeuri imagini din Alba Iulia, 10 000 de eșarfe colorate, brîuri tricolore din mătase, fețe de masă din gutiplast — toate cu imprimeuri și gravuri special executate pentru acest eveniment.

«ALBA IULIA 1918-1968»

Nenumărate alte articole de librărie, papetărie, artizanat etc., au purtat însemne speciale ale sărbătoririi: brelocuri, scrumiere, creioane, pahare, bricege, săpunuri de toaletă, cărți poștale, pliante de fotografie etc. Etichetele sticlelor de vin și un milion de cutii de chibrituri au avut de asemenea o ornamentație specială, festivă, iar țigările vîndute cu acest prilej au fost ambalate într-un celofan pe care era imprimată, în bronz, inscripția: «Alba Iulia 1918-1968».

Sub semnul aceleiași sărbătoriri s-a făcut și decorarea magazinelor din oraș și a vitrinelor lor. În acest scop, cei mai buni vitrinieri-decoratori din 10 județe au fost aduși din timp la Alba Iulia, executînd lucrările de decorare, în cadrul unui concurs.

reflector științific

CONSTRUCTII... CHIRURGICALE

CONTRIBUȚII ROMÂNEȘTI

Multă vreme chirurgia a folosit o «tehnică mutilantă», bazată pe principiul *extirpării* unor organe sau a unor porțiuni de țesuturi bolnave. În ultimul timp însă chirurgii și-au revizuit metodele. În afara introducerii grefelor în organism ei încearcă acum să construiască piese anatomiche, folosind «materialul» pacientului.

Una dintre cuceririle cele mai îndrăznețe ale medicinei moderne este astfel «reconstruirea» pe cale chirurgicală a unor țesuturi. Tehnica se bazează pe un adevărat ajutor reciproc între organe.

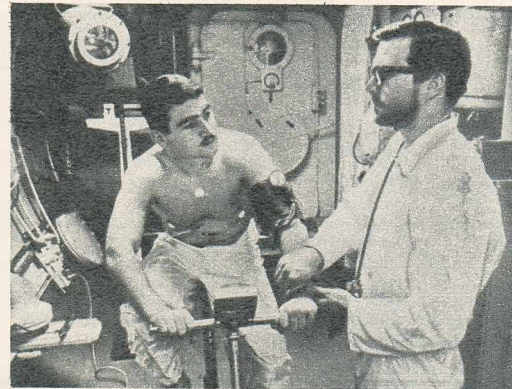
Iată, de pildă, esofagul. Organ principal al tubului digestiv, el este deseori afectat de boli sau accidente care îl scot din uz. Pentru înlocuirea lui se practică așa-numita metodă a esofagoplastiei. Dintre procedeele utilizate, foarte răspîndit este — după cum se știe — cel creat de chirurgul român Dan Gavrilu, șef de lucrări la Institutul medico-farmaceutic din București. Metoda constă în confecționarea unui nou esofag, utilizînd o parte a stomacului, eliminînd concomitent splina și «mutînd» pancreasul. Metoda Gavrilu se aplică astăzi în mod curent în Japo-

nia, S.U.A., Franța, R.F.G., Columbia și alte țări.

O altă metodă de schimbare a unor «circuite» în organism este cea inițiată de către prof. dr. D. Burlui, șeful secției de chirurgie a spitalului unificat «Caritas» din Capitală. Metoda constă în sutura venei ombilicale, după o prealabilă repermeabilizare cu artera aortă abdominală, printr-un grefon din material plastic (teflon). Scopul operației este irigarea sistemului circulator sanguin din ficat, pentru asigurarea unei bune oxigenări a celulei hepatice și, pe cît posibil, stabilizarea procesului evolutiv sclerogen din ficat.

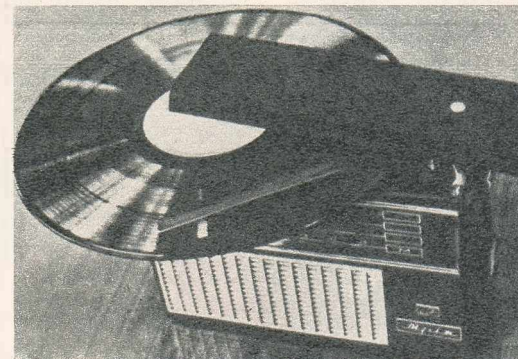
În decursul celor trei ani de cînd e aplicată s-au făcut 22 de operații la pacienți de sexe și vârste diferite. Apariția unei relatări într-una dintre cele mai răspîndite reviste medicale franceze, «La Presse medicale», constituie o dovadă în plus a aprecierii de care se bucură metoda chirurgului român.

Alături de transplantarea organelor se conturează astfel «chirurgia plastică a viscerelor», în care specialiștii din diferite țări aduc contribuții originale pentru înlocuirea unor organe și trecerea funcției lor pe seama altora. Este vorba deci de un fel de «reconstrucție» a organismului, de neimaginat în trecutul chiar apropiat.

ÎN SFÎRȘIT... SINGURI

Studentii Jack Angaran și Denis Giroux s-au oferit voluntari pentru o experiență destul de neobișnuită, înfăptuită la centrul spațial din St. Louis, S.U.A.: o izolare desăvîrșită de restul lumii pentru 60 de zile. Dispozitivele electronice telecomandate înregistrează diverși parametri biofizici interesînd medicina spațială. O bicicletă specială a fost construită pentru cei doi «cobai» umani, spre a-i ajuta să-și mențină condiția fizică.

RADIO CU PICUP PORTATIV

Fabrica de aparate de radio din Dnepropetrovsk (U.R.S.S.) a realizat un radio cu picup portativ, cu transistoare, denumit «Mecita». Receptorul lucrează pe patru lungimi de undă și e alimentat de șase baterii. În partea lui superioară e montat un picup miniatural.

CUNOAȘTEȚI LIMBA SWAHILI?

...Întrebarea aceasta nu va părea stranie la Universitatea de stat din Tartu (R.S.S. Estonă), deși facultățile ei nu pregătesc orientaliști. Între zidurile acestei universități poți întîlni un fizician sau un chimist care vorbește japoneza, un matematician care cunoaște tibetana sau traduce din arabă, un geograf specialist în limba turcă; poți chiar să auzi străvechea sanscrită, ca și limba africană swahili.

Profesorul Pent Nurmenkund de la această universitate, conducătorul cercului de orientalistă, cunoaște treizeci de limbi. El este acela datorită

cărui colegii săi și studenții de la diferite facultăți au îndrăgit limbile orientale.

Și iată rezultatele. Studentul *geolog* Haljand Udam a scris un întreg studiu despre lirica lui Hafiz și a tradus în limba estoniană, din original, o culegere de povestiri ale scriitorului indian Prdm Chandra; Ivar Kull, docent la catedra de *matematică*, a întreprins un interesant studiu al limbii tibetane, iar Julo Sirk, fost student la facultatea de geologie, s-a lăsat pînă într-aita pasionat de studiul limbilor, încît și a schimbat profesia, devenind lingvist.

ÎN CURÎND FLACĂRA ALMANAH

vă aduce în casă:

- frumusețea peisajului românesc, întregită de realizările construcției socialiste; noutățile de azi și de mîine ale științei și tehnicii; ce declară 18 personalități de faimă mondială; pentru albumul dv.: cei mai îndrăgiți actori de cinema, interpreți de muzică ușoară, sportivi — în 150 imagini color și alb-negru;
 - liniile modei '69;
 - 33 lecții de Yoga, cu tot atîtea ilustrații;
 - mister și hohote de ris — în 30 de schițe polițiste și umoristice, semnate de renumiți ai genului;
 - enigme și incertitudini ale istoriei; lucrări ale celor mai renumiți graficieni ai secolului; culisele meseriilor de cascador; calendarele vînturilor și fotografiilor amatori, jocuri distractive pentru mari și mici.
- În total, 388 pagini pasionante, cu circa 130 fotografii color.

Bursele — un barometru al perturbărilor piețelor monetare occidentale.

REAȚII NEAȘTEPTATE

cum câteva zile bursele de valori din țările principalele țări occidentale au închis porțile. Un semn — în general revestitor de furtună! Așa au fost așteptate întotdeauna marile crăhuri financiare, crizele!...

Un eveniment asemănător s-a petrecut una marie a acestui an. Atunci însă mecanismul conferințelor monetare intercontinentale s-a pus imediat în mișcare și, după găsirea unei soluții, au fost scoase din circulație monedele din țările membre ale organizației. «Piața dublă a dolarului» și ideea, ce-i drept originală, lipsită de o bază materială, a «drepturilor speciale de tragere». Se credea astfel că speculațiile și tensiunea de pe piața monetară occidentală vor înceta. Acalmia care a urmat părea să testeze această rezistență. Dar, începând cu 15 noiembrie, lira și francul au început să se devalorizeze brusc. Lira și francul au pierdut cotații scăzute, necunoscute în acel moment. Prețul aurului a scăzut pe piața liberă granița îngrijorătoare de 40 de dolari uncia. Mecanismul conferințelor monetare intercontinentale pus din nou în mișcare și bursele au început să se închidă. Ce a determinat acest lucru?

Cașurile cu caracter «temporar» pe care le-au vădit în urma evenimentelor din luna iunie în vederea protejării economiei și apărării francului, și care la acea vreme stârniseră nemulțumirea partenerilor săi occidentali, au fost ridicate când au existat elemente de natură să dovedească depășirea momentului «critic». Dar, din păcate, fuga capitalurilor franceze în străinătate s-a accentuat și neîncrederea în franc s-a reinstalat. Devalorizarea francului părea imposibilă. Economia britanică a cunoscut acel reviriment scontat care este departe de a-și fi redresat poziția în schimb, surplusul accentuat al

balanței comerciale vest-germane a întărit încrederea în marca vest-germană și a făcut-o tot mai solicitată pe piața occidentală față de celelalte valute. Întărirea pozițiilor acestei monede a sporit speculațiile cu privire la reevaluarea ei și a servit drept prilej autorităților monetare, mai ales engleze și americane, de a determina guvernul vest-german să procedeze la reevaluarea mărcii, încercând astfel să scoată, cel puțin pentru un timp, propriile lor monede din chinga presiunilor. Evident, dezavantajate de asemenea perspective — fiecare din rațiuni diferite — atât Franța cât și R.F.G. s-au grăbit să se declare împotriva devalorizării și, respectiv, reevaluării monedelor lor.

Se părea că reuniunile guvernatorilor băncilor centrale și ale miniștrilor de finanțe din principalele țări occidentale vor face apel din nou la «tolba cu compromisuri». Un credit de 2 miliarde dolari a fost acordat Franței. Cu toate acestea refuzul categoric al Bonnului de a-și lua în parte asupra sa rezolvarea actualei situații prin reevaluarea mărcii a făcut ca zvonurile privind o devalorizare a francului să se întărească. Ziua de 23 noiembrie părea într-adevăr ca sigură pentru anunțarea acestei vești. Dar Franța a luat hotărârea de a nu schimba paritatea francului, fiind să-și declare voința de a nu răspunde presiunilor făcute în acest sens de unii dintre partenerii occidentali.

Ce va urma? Vor continua speculațiile? Sau se va procedea, în sfârșit, — comentează unii observatori în materie — la acea intervenție radicală în întreg sistemul monetar intercontinental și care vizează în primul rând punerea pe noi baze a relației aur-dolar.

Ilie ȘERBĂNESCU

ULTIMA ORĂ

ZBORUL SPRE LUNĂ A FOST AMÎNAT

Cu câteva minute înainte de lansarea rachetei-gigant de tip Saturn-6, ordinul de plecare în spațiu a fost contramandat. Senzație în cercurile specialiștilor în cosmonautică. Întrebarea nr. 1: Ce a determinat amânarea zborului de aselenizare?

CAPE KENNEDY (F.A.P.)

Vineri la orele 10,05, ora locală (ora 16,05 ora Bucureștiului), la centrul spațial urma să aibă loc lansarea cu ajutorul unei rachete-gigant Saturn-6 a cabinei spațiale «Apollo-8», având la bord echipaj uman, care avea să efectueze prima expediție de debarcare pe Lună. În timp ce milioane de telespectatori urmăreau cu emoție ultimele pregătiri de lansare, un mesaj special primit la postul de comandă din partea centrului de cercetări spațiale din Pasadena (statul California) a determinat contramandarea plecării în spațiu. Consternarea produsă de amânarea neașteptată a zborului spre Lună a devenit generală, atunci când, asaltați de ziaristi, specialiștii N.A.S.A. prezenți pe cosmodrom n-au putut afirma cu certitudine care este cauza opririi zborului.

Au fost necesare câteva ore pînă cînd un purtător de cuvînt al Administrației naționale pentru problemele aeronauticii și cercetarea spațiului cosmic (N.A.S.A.) a fost în măsură să facă precizări edificatoare.

Ziaristul John Cunningham — singurul care lansase încă în cursul nopții trecute ipoteza unei eventuale amînări a zborului, a declarat la posturile de televiziune americane că se afla atunci în posesia unor știri necontrolate care s-au confirmat abia în clipa cînd la Cape Kennedy a fost recepționat mesajul centrului din Pasadena.

O telegramă sosită la închiderea ediției anunță că cercurile autorizate admit ca o certitudine faptul că zborul secolului a fost amînat, întrucît în ziua de 15 decembrie, orele 6,30, urmează să fie lansat la București Almanahul «Flacăra»-1969 — o extraordinară «capsulă» terestră în 388 de pagini, așteptată cu deosebit interes de cititori. Întrucît, potrivit tuturor previziunilor, Almanahul «Flacăra», în ciuda tirajului său mare, va fi epuizat în câteva ore de la apariție, la Cape Kennedy se consideră că nava spațială «Apollo» va putea fi gata de start după consumarea acestui eveniment.

NOUL LOCATAR SE PREGĂTEȘTE

Chiar dacă Lippmann și alți confracți ai săi meditează în continuare asupra nopții de coșmar în care urnele își dezvăluiau tainele, reflectoarele actualității urmăresc pregătirile lui Nixon în vederea instalării sale la Casa Albă. Priviri atente încearcă să descifreze în fiecare gest al lui Nixon indiciile politicii viitoare. Texte electorale ale candidatului ales sînt insuficiente pentru o clarificare a programului său. Nixon și-a dozat, minuțios, intervențiile, a evitat risipa de făgăduieli și, mai ales, a învăluit într-o savantă imprecizie obiectivele sale primordiale. Prudența candidatului va trebui curînd abandonată în favoarea unui program cert. Doctrina sa — se afirmă — se va adresa unei Americi dezbinată și va încerca să o reunifice. Schițarea politicii interne a fost încredințată unui grup de zece personalități în fruntea cărora se găsește un fost consilier al Administrației Eisenhower.

Pare vizibil efortul lui Nixon de a valorifica la maximum răgazul de care dispune pînă la 20 ianuarie. La etajul 39 al hotelului de pe Fifth Avenue, în care și-a stabilit cartierul general, Nixon încearcă să evalueze limitele puterii sale, spațiul de manevră de care dispune. «Die Welt» amintește «o ipotecă»: Congresul, în care adversarii sînt mai numeroși decît susținătorii săi. Declarațiile de bune intenții ale liderilor democrației promise o prelungită lună de miere? Comentatorul UPI, Marder, răspunde negativ: «Nixon se autoînșală dacă contează pe mai mult decît o scurtă lună de miere cu Congresul». Majoritatea democrației va frîna, probabil, tentativele noului președinte de a revizui drastic orientarea de pînă acum. O dificultate suplimentară

pentru el o reprezintă faptul că viitorul vicepreședinte — care, spre deosebire de predecesorii săi, nu provine din Senat — se va dovedi lipsit de legăturile necesare pentru a influența lumea aflată de complicată a Congresului. De altfel, apropiații lui Nixon sînt de părere că deși președintele a promis că va încredința lui Spiro Agnew «noi responsabilități, foarte serioase», rolul său va fi modest. Agnew se bucură de o onoare fără precedent: camera sa de lucru se va afla chiar la Casa Albă, în apropierea biroului prezidențial. Dar cîntecul acesta înseamnă, de fapt, că Agnew nu va dispune de un stat major particular, nu va avea nici măcar un serviciu propriu de presă și nu-și va face cunoscute opiniile decît... prin intermediul purtătorului de cuvînt al președintelui.

Nixon prețuia, deocamdată, să nu avanseze nume în legătură cu echipa ministerială pe care o va forma. «Vor fi cei mai buni oameni cu putință». Este singura precizare și, să recunoaștem, prea vagă pentru a satisface curiozitățile. Se vorbește insistent de Rockefeller, de Scranton și Romney, chiar de democratul Goldberg. Indiferent de cine va fi viitorul titular al Departamentului de stat, Nixon pare hotărît să fie propriul său ministru de externe. «Politica externă este principala mea preferință» — afirmase în turneul său electoral de 70 000 km.

Cum va arăta Casa Albă în viitorii patru ani? Un săptămînal parizian scria că sub Kennedy avusese un parfum francezesc, sub Johnson se așternuseră umbra și grijile, iar sub Nixon atmosfera «va fi serioasă, morală și nu prea veselă».

Eugeniu OBREA

S E L E C Ţ I U N I

DIN cele mai cunoscute melodii
de muzică ușoară
CU cei mai îndrăgiți soliști vo-
cali
ȘI cele mai vestite formații
instrumentale

EDE 0 372

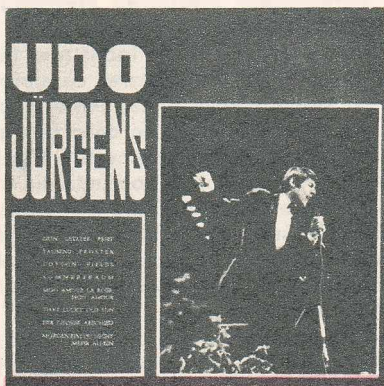
TANGOURI CELEBRE II

1. Plegaria (Eduardo Bianco).
 2. Hernando's Hideaway (Adler-Ross).
 3. Tango (Albeniz).
 4. Buena Pilcha (Rafael Rossi).
 5. La Cumparsita (Rodriguez-Contursi).
 6. The Blue Tango (Anderson).
 7. Ilusion (E. Hentschel).
 8. Caminito (Dios Filiberto).
 9. Jalousie (J. Gade).
 10. Guapita (A. Malando).
 11. Invidia.
 12. Tango subtil.
- Orchestra ELECTRECORD; di-
rijor: ALEXANDRU IMRE.

EDD-1217

1. Felicitări (Congratulations).
 2. Acesta e cîntecul meu (Love This Is My Song).
 3. Un băiat (Little Man).
 4. Ce dor îmi e să fiu acasă (Green, Green Grass of Home).
 5. Viva Maria.
 6. Doar muzica (La rossa nera).
 7. Dacă pleci (Black Is Black).
 8. Delilah.
- Voce: MARGARETA PISLARU

EDD 1 208

1. Dein letzter Brief (Ultima ta scrisoare).
 2. Tausend Fenster (Mii de ferestre).
 3. Cotton Fields (Cimpil de bum-bac).
 4. Sommertraum (Vis de vară).
 5. Mon amour, la rose, mon amour (Iubirea mea, trandafirul).
 6. That Lucky Old Sun (Bătrîne soare norocos).
 7. Der grosse Abschied (Marea despărțire).
 8. Morgen bist du nicht mehr allein (Mîine nu vei mai fi singur).
- Voce: UDO JURGENS.

EDC 994

1. Dove non so.
 2. Ritornera da me.
 3. Tu sei quello.
 4. La ragazze semplici.
- Voce: ORIETTA BERTI.

45-EDC 10 007

1. Glaube an mich (Crede-mă).
 2. Wenn die Rosen blühen in Roma (Cînd înfloresc trandafirii la Roma).
 3. Adios muchachos, good bye (A-dio băieți).
 4. Kleine Moonlight-Lady (Mică domnișoară).
- Voce: REINHOLD KAST.

45-EDC 10 004

- MELODII DIN FESTIVALUL «SAN REMO '68».
1. Gli occhi miei (Ochii mei).
 2. La Tramontana (Steaua polară).
 3. Canzone (Cîntece).
 4. Mi va di cantare (Vreau să cînt).
- Voce: MARIA GATTI.

45-EDC 10 008

1. La, la, la, la.
 2. Nimeni (Io, tu e le rose).
 3. Sînt îndrăgostită (Quando mi'n-namoro).
 4. Băieșul meu (My Boy Lully-Bop).
- Voce: ILEANA POPOVICI.

45-EDC 10 006

1. Vremuri.
 2. Canarul.
 3. Lady Madonna.
 4. Friday on my mind.
- Formația PHOENIX; solist:
FLORIN BORDEIANU.

**VĂ OFERĂ
CASA DE DISCURI
ELECTRECORD**

București
str. Luigi Cazzavillan nr. 14

FLACĂRA-ALBUM

Actrița Daliah Lavi, cunoscută din filmele «Winnetou» și «Zece negri mititei».

Foto: Rank ORGANISATION

